

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

**PROJEKTU ZMIANY STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW
ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY DOBRZYCA
W MIEJSCOWOŚCIACH CZARNUSZKA, DOBRZYCA, FABIANÓW,
KARMINEK I KOŹMINIEC**



Dobrzyca, 2017 r.

SPIS TREŚCI

1. Wstęp.....	3
1.1. Podstawa formalno-prawna	3
1.2. Cel sporządzenia prognozy	3
1.3. Zawartość prognozy	3
2. Metoda opracowania	4
3. Informacja o zawartości, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami	6
4. Charakterystyka gminy Dobrzyca.....	7
4.1. Charakterystyka i stan środowiska przyrodniczego gminy	9
4.2. Uwarunkowania społeczno-gospodarcze rozwoju miasta i gminy Dobrzyca	14
5. Charakterystyka, analiza i ocena stanu środowiska na terenie objętym opracowaniem.....	15
5.1. Stan zagospodarowania i środowiska przyrodniczego	15
5.2. Potencjalne zmiany zagospodarowania oraz stanu środowiska w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu	16
5.3. Stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem	17
5.4. Istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody	17
6. Przewidywane oddziaływanie na środowisko i jego elementy	18
6.1. Wpływ na różnorodność biologiczną, faunę i florę.....	18
6.2. Wpływ na ludzi.....	18
6.3. Wpływ na wodę	19
6.4. Wpływ na powietrze.....	19
6.5. Wpływ na powierzchnię ziemi	20
6.6. Wpływ na krajobraz	20
6.7. Wpływ na klimat.....	20
6.8. Wpływ na zasoby naturalne	20
6.9. Wpływ na zabytki.....	21
6.10. Wpływ na dobra materialne	21
6.11. Przewidywane oddziaływania na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru	21
7. Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczenie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, w tym na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru	21
8. Rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie biorąc pod uwagę cele i geograficzny zasięg dokumentu oraz cele, przedmiot ochrony i integralność obszaru Natura 2000	22
9. Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu ponadlokalnym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu	23
10. Propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania	25
11. Informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko	26
12. Podsumowanie, wnioski, zalecenia.....	26
13. Streszczenie w języku niespecjalistycznym	28

Załącznik. Położenie obszarów objętych zmianą studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Dobrzyca

1. Wstęp

1.1. Podstawa formalno-prawna

Sporządzenie prognozy oddziaływania na środowisko w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko jest wymagane przez ustawę z dnia 3 października 2008 r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (Dz. U. z 2017 r. poz. 1405 z późn. zm.). Przeprowadzenie tej procedury jest obowiązkowe przy opracowywaniu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy poza wyjątkami określonymi w tej ustawie. Obowiązek ten nałożony jest także przez ustawę z dnia 27 marca 2003 r. *o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym* (Dz. U. z 2017 r. poz. 1073 z późn. zm.).

Strategiczna ocena oddziaływania na środowisko obejmuje w szczególności następujące działania:

- uzgodnienie stopnia szczegółowości informacji zawartych w prognozie oddziaływania na środowisko,
- sporządzenie prognozy oddziaływania na środowisko,
- uzyskanie wymaganych ustawą opinii,
- zapewnienie możliwości udziału społeczeństwa w postępowaniu.

Niniejsza prognoza oddziaływania na środowisko dotyczy projektu zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Dobrzyca w miejscowościach Czarnuszka, Dobrzyca, Fabianów, Karminiek i Koźminiec (zmiana nr 12), zwanego dalej „zmianą studium”.

1.2. Cel sporządzenia prognozy

Celem opracowywania prognozy jest identyfikacja wpływu projektowanych rozwiązań przestrzennych na środowisko przyrodnicze oraz ocena skuteczności przyjętych rozwiązań proekologicznych.

Prognozy oddziaływania na środowisko pozwalają uświadomić mieszkańcom gminy i przedstawicielom samorządu terytorialnego środowiskowe aspekty planowanego rozwoju, a organom administracyjnym winny ułatwiać rozstrzyganie o zgodności ustaleń studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego z prawem. Dokument ten pomaga również odpowiednim instytucjom przy opiniowaniu lub uzgadnianiu studiów.

1.3. Zawartość prognozy

Niniejsza prognoza została sporządzona w pełnym zakresie zgodnie z ustawą *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko*. Według zapisów tej ustawy prognoza oddziaływania na środowisko:

1) zawiera:

- a) informacje o zawartości, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami,
- b) informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy,
- c) propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania,
- d) informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko,
- e) streszczenie sporządzone w języku niespecjalistycznym;

2) określa, analizuje i ocenia:

- a) istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu,
- b) stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem,
- c) istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie *ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody*,
- d) cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu,
- e) przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko, a w szczególności na: różnorodność biologiczną, ludzi, zwierzęta, rośliny, wodę, powietrze, powierzchnię ziemi, krajobraz, klimat, zasoby naturalne, zabytki, dobra materialne z uwzględnieniem zależności między tymi elementami środowiska i między oddziaływaniami na te elementy;

3) przedstawia:

- a) rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru,
- b) biorąc pod uwagę cele i geograficzny zasięg dokumentu oraz cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru – rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru albo wyjaśnienie braku rozwiązań alternatywnych, w tym wskazania napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy.

W prognozie oddziaływania na środowisko uwzględnia się także informacje zawarte w prognozach oddziaływania na środowisko sporządzonych dla innych, przyjętych już, dokumentów, powiązanych z projektem zmiany studium.

Ileokroć w dalszych zapisach niniejszej prognozy jest mowa o „uciążliwości” „uciążliwej zabudowie”, rozumie się przez to uciążliwości, określone w § 11 rozporządzenia *w sprawie warunków technicznych, jakim powinny być odpowiadać budynki i ich usytuowanie* (Dz. U. z 2015 r. poz. 1422).

2. Metoda opracowania

Procedura strategicznej oceny oddziaływania na środowisko przebiegała równolegle do toku tworzenia zmiany studium będącej przedmiotem opracowania.

Pierwszym etapem jest inwentaryzacja urbanistyczna obszaru objętego studium, a następnie analiza materiałów przedstawiających stan istniejący (w tym: zdjęcia satelitarne, lotnicze, mapy), aby jak najbardziej szczegółowo scharakteryzować dane tereny, ich środowisko przyrodnicze oraz powiązania z otoczeniem.

Zapoznano się z dokumentami strategicznymi przedstawiającymi uwarunkowania danych obszarów (w tym także środowiskowe) oraz zalecany kierunek rozwoju

przestrzennego. W celu scharakteryzowania i oceny stanu środowiska (oraz poszczególnych jego elementów) posłużono się także innymi opracowaniami, raportami o stanie środowiska, a także danymi odnoszącymi się bezpośrednio lub, w przypadku ich braku, pośrednio do danych terenów. Dzięki opisom środowiska wykraczającym poza granice opracowania można uzyskać informacje o powiązaniach badanych obszarów z regionalnym i krajowym systemem środowiska przyrodniczego, co jest pomocne w określeniu ponadlokalnego znaczenia poszczególnych elementów środowiska na terenach objętych opracowaniem.

W przedstawionej prognozie wykorzystano między innymi następujące źródła (w tym źródła internetowe) oraz akty prawne:

- *Ustawa o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (Dz. U. z 2017 r. poz. 1405 z późn. zm.);
- *Prawo ochrony środowiska* (Dz. U. z 2017 r. poz. 519 z późn. zm.);
- *Ustawa o ochronie przyrody* (Dz. U. z 2016 r. poz. 2134 z późn. zm.);
- Dyrektywa 2001/42/WE Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko;
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. nr 213, poz. 1397);
- Polityka Ekologiczna Państwa na lata 2009-2012 z perspektywą do roku 2016;
- Europejska Konwencja Krajobrazowa, Florencja 2000;
- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Dobrzyca;
- Aktualizacja Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Dobrzyca na lata 2011-2014 z perspektywą na lata 2015-2018;
- Raport o stanie środowiska w Wielkopolsce w roku: 2014, Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Poznaniu;
- Ocena jakości wód podziemnych w punktach pomiarowych w ramach monitoringu operacyjnego stanu chemicznego wód podziemnych w 2016 r. /wg badań PIG/, Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Poznaniu;
- Roczna ocena jakości powietrza w województwie wielkopolskim za rok 2016, Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Poznaniu;
- Informacja o stanie środowiska i działalności kontrolnej Wielkopolskiego Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska w powiecie pleszewskim w roku 2012, WIOŚ;
- <http://www.poznan.pios.gov.pl> – Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Poznaniu;
- <http://www.psh.gov.pl/> – Państwowa Służba Hydrogeologiczna;
- <http://geoportal.pgi.gov.pl/portal/page/portal/MIDASGIS> – Państwowy Instytut Geologiczny – MIDAS;
- <http://www.zdp-pleszew.com.pl> – Zarząd Dróg Powiatowych w Pleszewie;
- <http://regionwielkopolska.pl/> – Portal Wielkopolski;
- <http://btsearch.pl/> – wyszukiwarka stacji bazowych telefonii komórkowej GSM i UMTS;
- www.geoportal.gov.pl – Geoportal;
- Główny Urząd Statystyczny – Bank Danych Lokalnych;
- Kondracki J., 1994: *Geografia Polski. Mezoregiony fizyczno-geograficzne*, Wyd. Naukowe PWN, Warszawa;
- Matuszkiewicz J.M., 1993, *Krajobrazy roślinne i regiony geobotaniczne Polski*, Prace

Geograficzne IGiPZ PAN, 158;

- Krygowski B., mapa geomorfologiczna niziny Wielkopolsko-Kujawskiej;
- Mapa hydrograficzna, Geoportal;
- Ewidencja gruntów i budynków gminy Dobrzyca.

Uchwalenie studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego nie powoduje bezpośredniego wpływu na zagospodarowanie lub obowiązujące prawo na danym terenie, gdyż nie jest ono aktem prawa miejscowego. Ma ono jednak wpływ na miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, które nie mogą być sprzeczne z zapisami studium. Z tego powodu skutki realizacji zmiany studium opisane dalej w prognozie będzie się opisywało i oceniało z założeniem, że na jej podstawie zostanie uchwalony miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego, który będzie miał bezpośredni wpływ na zagospodarowanie oraz na środowisko przyrodnicze.

3. Informacja o zawartości, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami

Ustalenia, które powinny się znajdować w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego zawarte są w art. 10 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. *o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym*.

Zmiana Studium obejmuje pięć wybranych obszarów w gminie Dobrzyca, oddzielnych przestrzennie. Położone są one w następujących obrębach geodezyjnych: Czarnuszka, Dobrzyca, Fabianów, Karminiek i Koźminiec. Część z nich jest niezabudowana, albo częściowo zabudowana. Na trzech obszarach znajdują się budynki. Doprowadzone są do nich podstawowe sieci infrastruktury technicznej. W przypadku pozostałych terenów – w większości przypadków podstawowe media znajdują się na sąsiednich terenach lub wzdłuż przyległej drogi publicznej. Na zdecydowanej większości terenów brak jest kanalizacji sanitarnej oraz deszczowej. Obszary opracowania znajdują się w bezpośrednim sąsiedztwie dróg publicznych lub w niedalekiej odległości od nich. Wszystkie obszary objęte są obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego.

Zmiana studium jest sporządzana głównie w celu umożliwienia realizacji inwestycji albo zagospodarowania danych terenów w sposób, który nie był możliwy ze względu na dotychczasowe przeznaczenie w miejscowych planach. W celu dokonania tych zmian, należało wpierw zmienić ustalenia studium. Część z planowanych funkcji odpowiada istniejącemu na danym terenie lub w sąsiedztwie zagospodarowaniu. W zmianie Studium określono uwarunkowania występujące na danych terenach, stan środowiska przyrodniczego, wyposażenie w infrastrukturę techniczną. Określono również ich powiązania z otoczeniem, a także stwierdzono czy występuje konieczność ochrony obszarów lub obiektów chronionych na podstawie przepisów odrębnych. W kierunkach zagospodarowania określono zmiany w strukturze przestrzennej, kierunki i wskaźniki dotyczące m.in. dopuszczonej zabudowy lub obiektów budowlanych do uszczegółowienia na etapie sporządzania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. Ustalono także zasady ochrony środowiska, kierunki rozwoju systemów komunikacji i infrastruktury technicznej. Stwierdzono również, że nie występują obiekty, ani obszary wymagające ochrony dziedzictwa kulturowego, poza strefami ochrony konserwatorskiej stanowisk archeologicznych. Ponadto określono ogólne zasady dotyczące inwestycji celu publicznego, kierunki i zasady kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej, a także pozostałe informacje wymagane przez ustawę *o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym*.

Przedmiotem ustaleń zmiany studium są:

- teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i usługowej;
- teren zabudowy mieszkaniowej i usługowej,
- tereny sportowo-rekreacyjne,
- teren rolniczy i zieleni,
- teren infrastruktury technicznej.

W studium wyznaczono również na jednym z terenów strefę ochronną od urządzeń wytwarzających energię ze źródeł odnawialnych, wraz z dopuszczeniem ich realizacji w granicach strefy.

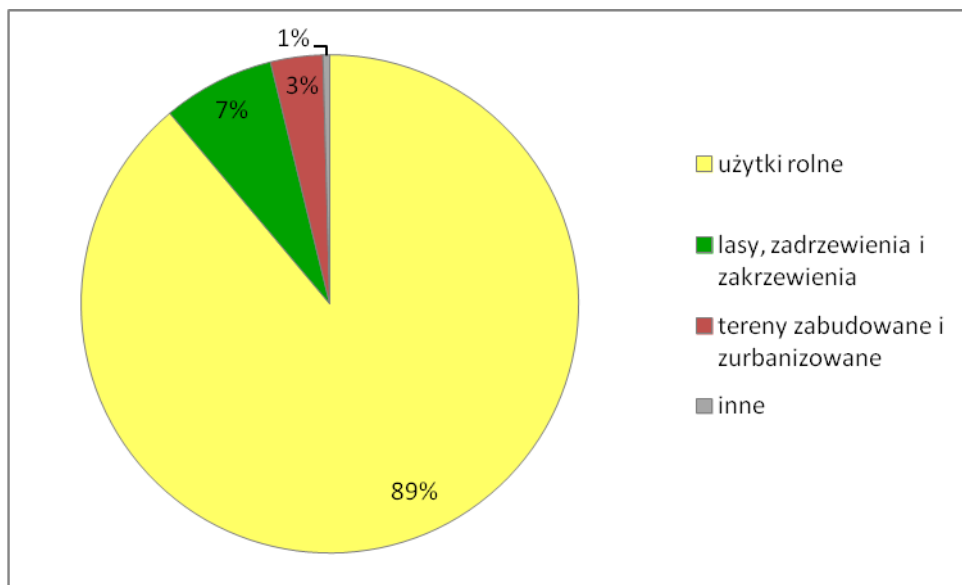
Zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego będąca przedmiotem prognozy została opracowana z uwzględnieniem obecnie obowiązującego Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Dobrzyca z późn. zm.

4. Charakterystyka gminy Dobrzyca

Dobrzyca jest gminą miejsko-wiejską położoną w środkowo-zachodniej Polsce w centralnej części województwa wielkopolskiego. Jest jedną z sześciu gmin powiatu pleszewskiego. Od północy graniczy z gminami Jarocin i Kotlin, od zachodu z gminą Koźmin Wielkopolski, od południa z gminami Rozdrażew, Krotoszyn i Raszków, a od wschodu z gminą Pleszew. Przez obszar gminy nie przebiegają żadne drogi krajowe ani wojewódzkie, jednak znajduje się aż siedemnaście dróg powiatowych. Główne z nich łączą Pleszew z Krotoszynem i Koźminem Wlkp. oraz Ostrów Wlkp. z Jarocinem i krzyżują się w mieście Dobrzyca. W gminie nie ma żadnych linii kolejowych, ale do 1986 r. funkcjonowała wąskotorowa Krotoszyńska Kolej Dojazdowa z Krotoszyna do Pleszewa przez gminę Dobrzyca. Obecnie do sąsiednich miejscowości można dotrzeć za pomocą autokarów PKS i autobusów podmiejskich. Przez gminę przebiega lokalny łącznik Transwielkopolskiej Trasy Rowerowej. W miejscowości Strzyżew znajduje się nieczynne składowisko odpadów.

Powierzchnia gminy Dobrzyca wynosi około 117 km². Według danych Głównego Urzędu Statystycznego liczba mieszkańców gminy w 2012 r. wynosiła 8 407 i nieznacznie się zwiększyła w stosunku do lat poprzednich (BDL GUS). Gęstość zaludnienia gminy wynosiła 72 osoby/km² i jest o około 40% mniejsza niż gęstość zaludnienia województwa i kraju.

Gmina Dobrzyca jest typową gminą o charakterze rolniczym, która jednak zaczyna rozwijać się również w kierunku produkcyjno-usługowym, a także w przyszłości – w kierunku turystycznym. Według Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii na początku 2010 r. w gminie Dobrzyca użytki rolne zajmowały ponad 10 tys. ha (około 89% ogólnej powierzchni gminy). Grunty leśne wraz z zadrzewieniami i zakrzewieniami obejmowały obszar o powierzchni 850 ha, w tym 812,4 ha – lasy (GUS, dane na rok 2011). Lesistość gminy wynosiła więc około 7% czyli około cztery razy mniej niż średnia dla kraju (29,2%) oraz województwa (25,6%). Pozostałe tereny to głównie tereny zabudowane i zurbanizowane (396 ha) oraz inne, w tym przede wszystkim nieużytki (40 ha) i tereny pod wodami (12 ha). Na terenie gminy nie występują żadne użytki ekologiczne.

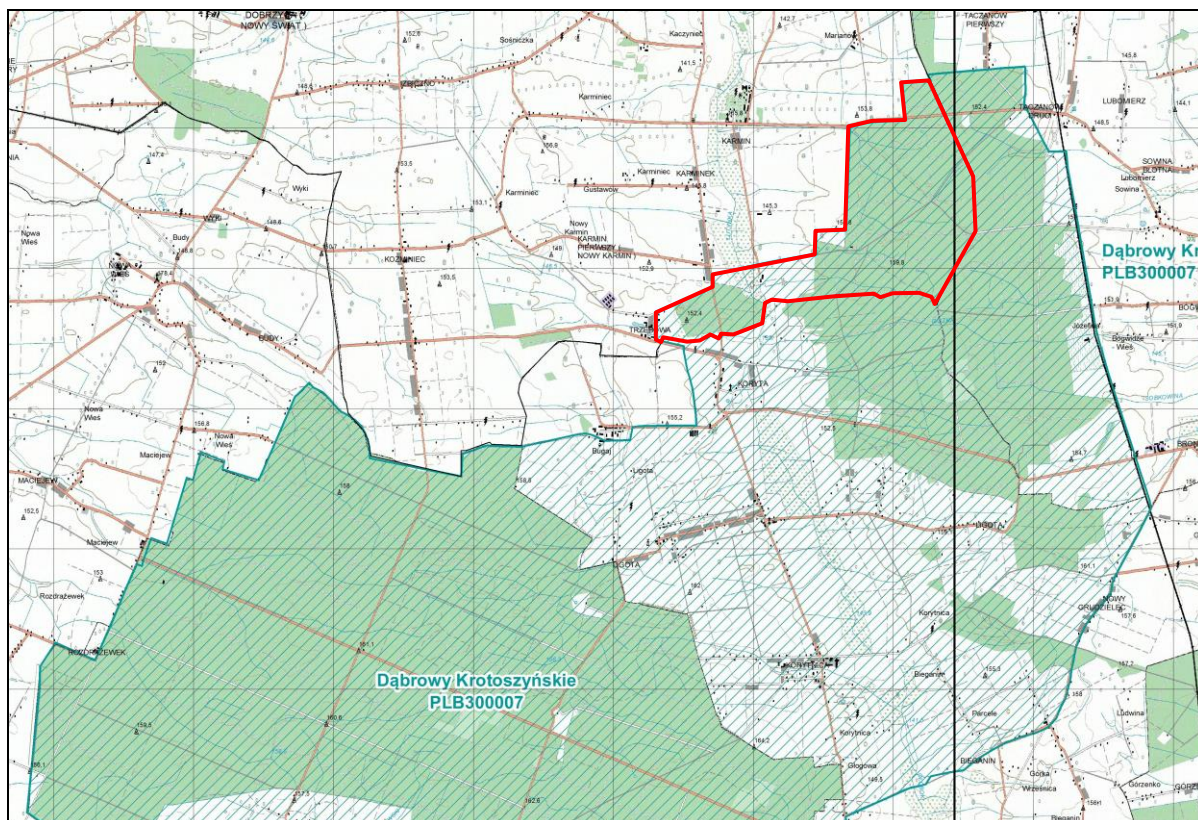


Ryc. 1. Struktura użytkowania gruntów na obszarze gminy Dobrzyca w 2010 r.
(Źródło: Opracowanie własne na podstawie formularzu GUGiK)

Według regionalizacji fizycznogeograficznej Polski Kondrackiego (1994) gmina Dobrzyca leży na Wysoczyźnie Kaliskiej, należącej do makroregionu Nizina Południowowielkopolska i podprowincji Niziny Środkowopolskie. Biorąc pod uwagę geobotaniczny podział Polski według Matuszkiewicza (1993) gmina Dobrzyca należy do działu Brandenbursko-Wielkopolskiego, krainy Południowowielkopolsko-Łużyckiej, w tym podkrainy Południowowielkopolskiej, okręgu Wysoczyzny Kaliskiej i trzech podokręgów: Rawicko-Koźmińskiego, Raszkowskiego i Pleszewsko-Kaliskiego.

Głównymi rzekami przepływającymi przez gminę Dobrzyca są Lutynia i jej dopływ – Patoka. Na tej pierwszej planuje się w przyszłości powstanie sztucznego zbiornika wodnego poprzez spiętrzenie wód zlokalizowanego w większości w granicach gminy.

Na terenie gminy Dobrzyca, w jej południowo-wschodniej części znajdują się północne fragmenty dwóch obszarów Natura 2000: Obszar specjalnej ochrony ptaków Dąbrowy Krotoszyńskie [PLB300007] oraz Obszar mający znaczenie dla Wspólnoty Uroczyska Płyty Krotoszyńskiej [PLH300002], utworzony w celu ochrony siedlisk przyrodniczych. Obszary te obejmują prawie takie same tereny. W obu przypadkach powierzchnia całkowita obszaru wynosi powyżej 34 tys. ha. Znajdują się one w granicach dziesięciu gmin województwa wielkopolskiego. Jedynie północny ich fragment zlokalizowany jest w gminie Dobrzyca (Ryc. 2). Występujące w obrębie tych terenów lasy to przede wszystkim lasy dębowe, w których dominuje dąb szypułkowy. Jest to jeden z największych w Europie zwartych kompleksów tych lasów. Oprócz wspomnianych lasów dębowych występuje na danym terenie także grąd środkowoeuropejski, a w wilgotnych zagłębieniach – łąg olszowy i wiązowo-jesionowy. W granicach obszarów Natura 2000 znajduje się trzynaście typów siedlisk z Załącznika I Dyrektywy Siedliskowej, w tym trzy priorytetowe oraz cztery mające znaczenie dla przedmiotów ochrony obszaru. Z Załącznika I Dyrektywy Ptasiej występują dwadzieścia trzy gatunki ptaków oraz czterdzieści dwa migrujące niewymienione w załączniku. Najbardziej rozpowszechnionym gatunkiem jest dzięcioł średni. Na analizowanym obszarze występuje około 4% jego populacji krajowej. Ostoja ma również znaczenie dla dzięcioła zielonosiwego.



Ryc. 2. Północna część obszarów Natura 2000: Dąbrowy Krotoszyńskie oraz Uroczyska Płyty Krotoszyńskiej (obejmujący w tym fragmencie te same tereny) wraz z zaznaczeniem ich zasięgu w granicach gminy Dobrzyca (Źródło: Europejska Sieć Ekologiczna Natura 2000)

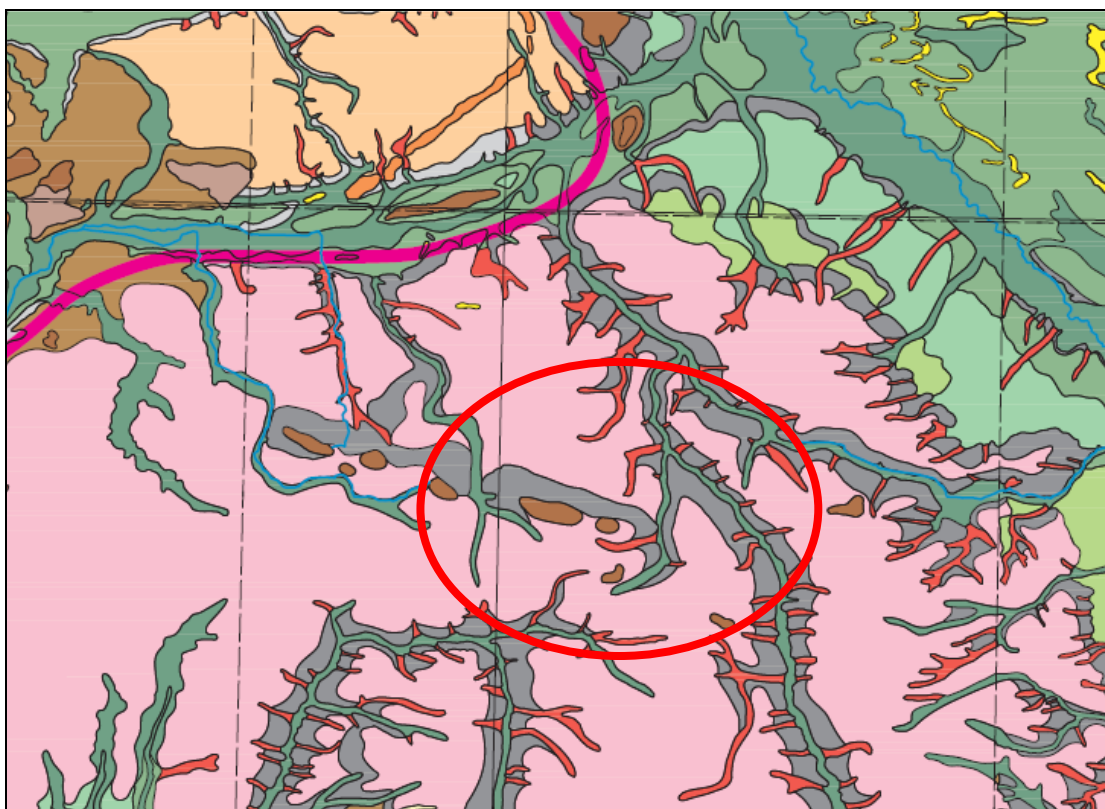
Oprócz wyżej opisanych obszarów Natura 2000, w granicach gminy (w jej południowych fragmentach) znajduje się część Obszaru Chronionego Krajobrazu Dąbrowy Krotoszyńskie Baszków-Rochy. Obejmuje on powierzchnię około 55 800 ha, w tym dużą część objętą już ww. obszarami Natura 2000. Tereny te charakteryzują się bardzo zróżnicowaną roślinnością. Występuje tam wiele gatunków roślin rzadkich i ginących. Oprócz wspomnianych w poprzednim akapicie lasów (głównie dębowych), na danym terenie cenne są również torfowiska niskie i przejściowe, a także łąki. W granicach tej formy ochrony przyrody znajduje się sześć rezerwatów przyrody: Baszków, Buczyna Helenopol, Dąbrowa Smoszew, Dąbrowa koło Biadek Krotoszyńskich, Miejski Bór, Mszar Bogdaniec, ale żaden z nich nie jest zlokalizowany w granicach lub w bezpośrednim sąsiedztwie gminy Dobrzyca.

4.1. Charakterystyka i stan środowiska przyrodniczego gminy

Rzeźba terenu i morfologia

Obszar gminy Dobrzyca jest całkowicie płaski, z wyjątkiem niewielkich dolin rzecznych. Takie ukształtowanie terenu jest korzystne z punktu widzenia rolnictwa i osadnictwa.

Według podziału morfologicznego Wielkopolski B. Krygowskiego, gmina leży na obszarze wysoczyzny morenowej płaskiej przecinanej przez doliny rzeczne – terasy zalewowe wraz ze stokami i zboczami (Ryc. 3).



Ryc. 3. Fragment mapy geomorfologicznej niziny Wielkopolsko-Kujawskiej pod redakcją B. Krygowskiego z zaznaczeniem obszaru gminy Dobrzyca

Wody powierzchniowe

Przez gminę Dobrzyca przepływają rzeki Lutynia (we wschodniej części) i jej dopływ – Patoka (przez centralną część gminy, w tym miasto Dobrzyca). W części południowej znajdują się również mniejsze rzeki: odcinek Orli (w Koźmińcu) oraz Trzebówka (w Trzebowej). Obszar gminy należy przede wszystkim do zlewni rzeki Warty (Lutynia i Patoka), natomiast rzeka Orla jest dopływem Baryczy bezpośrednio dopływającej do Odry. Na obszarze gminy nie ma żadnych jezior ani większych zbiorników wodnych. Na Lutyni planuje się w przyszłości powstanie sztucznego zbiornika poprzez spiętrzenie jej wód. Patoka natomiast zaliczona jest do wód istotnych dla regulacji stosunków wodnych na potrzeby rolnictwa.

Ocena stanu JCW za rok 2015 obejmuje wszystkie JCW badane w latach 2011-2015 zachowując ważność zgodnie z zasadą dziedziczenia. Dziedziczenie oceny jest przeniesieniem wyników oceny JCW (elementów biologicznych, fizykochemicznych, hydromorfologicznych i chemicznych) na kolejny rok, w przypadku gdy JCW nie była objęta monitoringiem. Dane z 2016 roku dotyczą monitoringu operacyjnego realizowanego dla wód zagrożonych niespełnieniem celów środowiskowych oraz monitoringiem obszarów chronionych na obszarach wrażliwych na eutrofizację wywołaną zanieczyszczeniami pochodzącymi ze źródeł komunalnych.

Gminę Dobrzyca swym zasięgiem obejmują cztery jednolite części wód: Lutynia do Radowicy (PLRW60001618524), Giszka (PLRW6000161849329), Ner (PLRW600017184949) oraz Lubieszka (PLRW600016185269). Wyniki dla poszczególnych jednolitych części wód na terenie gminy Dobrzyca zostały przedstawione w tabeli poniżej.

Tab. 1. Wyniki i klasyfikacja wskaźników jakości powierzchniowych wód powierzchniowych dla

wszystkich JCW położonych na terenie gminy Dobrzyca w latach 2015 - 2016
(źródło: WIOŚ Poznań)

Nazwa jednolitej części wód [europejski kod JCW]	Nazwa punktu pom. kontroln.	Rok	Klasa elementów biologicznych	Klasa elem. hydromorfologicznych	Klasa elementów fizykochemicznych	Potencjał ekologiczny	Stan
Lutynia do Radowicy [PLRW60001618524] naturalna część wód	Wyszki	2015	III	II	PSD Poniżej stanu dobrego	Umiarkowany	Zły
		2016	II	II	PSD Poniżej stanu dobrego	Umiarkowany	Zły
Lubieszka [PLRW600016185269] naturalna część wód	Parzewnia	2015	IV	II	PSD Poniżej stanu dobrego	Słaby	Zły
		2016	III	I	PSD Poniżej stanu dobrego	Umiarkowany	Dobry
Orla od źródła do Rdęcy [PLRW6000161849329] silnie zmieniona część wód	Tursko	2015	III	II	PPD Potencjał poniżej dobrego	Umiarkowany	Zły
		2016	III	II			
Ner [PLRW600017184949] silnie zmieniona część wód	Rokutów	2015	III	II	PSD Poniżej stanu dobrego	Umiarkowany	Zły

JCWP „Lutynia do Radowicy”, „Lubieszka” i „Ner” zaliczone zostały do części wód wyznaczonych jako obszar wrażliwy na substancje biogenne - obszary wrażliwe wyznaczone na mocy dyrektywy 91/676/EWG oraz na mocy dyrektywy 91/271/EWG.

Zgodnie z *Rozporządzeniem Dyrektora RZGW w Poznaniu z dnia 28 lutego 2017 r. (Dz. Urz. Woj. Wielkopolskiego z 28 lutego 2017 r. poz 1638) w sprawie określenia w regionie wodnym Warty wód powierzchniowych i podziemnych wrażliwych na zanieczyszczenie związkami azotu ze źródeł rolniczych oraz obszaru szczególnie narażonego, z którego odpływ azotu ze źródeł rolniczych do tych wód należy ograniczyć* JCW „Lutynia do Radowicy”, „Lubieszka” i „Ner” zaliczone zostały do wrażliwych na zanieczyszczenie związkami azotu ze źródeł rolniczych. Cały region wodny Warty określony został jako obszar szczególnie narażony na zanieczyszczenia związkami azotu ze źródeł rolniczych.

OSN nie posiadają jeszcze przypisanych do nich programów działań. Obecnie trwają prace nad przygotowaniem jednakowego dla wszystkich obszarów *Programu działań mających na celu ograniczenie odpływu azotu ze źródeł rolniczych*.

W 2012 r. w gminie Dobrzyca znajdowały się trzy oczyszczalnie ścieków, w tym dwie zakładowe oraz jedna gminna (Tab. 2). Od 2012 roku na terenie miasta etapowo rozwijana jest sieć kanalizacji sanitarnej grawitacyjnej i tłocznej wraz z przepompowniami.

Tab. 2. Oczyszczalnie ścieków na terenie gminy Dobrzyca w 2012 r.

(Źródło: Informacja o stanie środowiska i działalności kontrolnej Wielkopolskiego Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska w powiecie pleszewskim roku 2012)

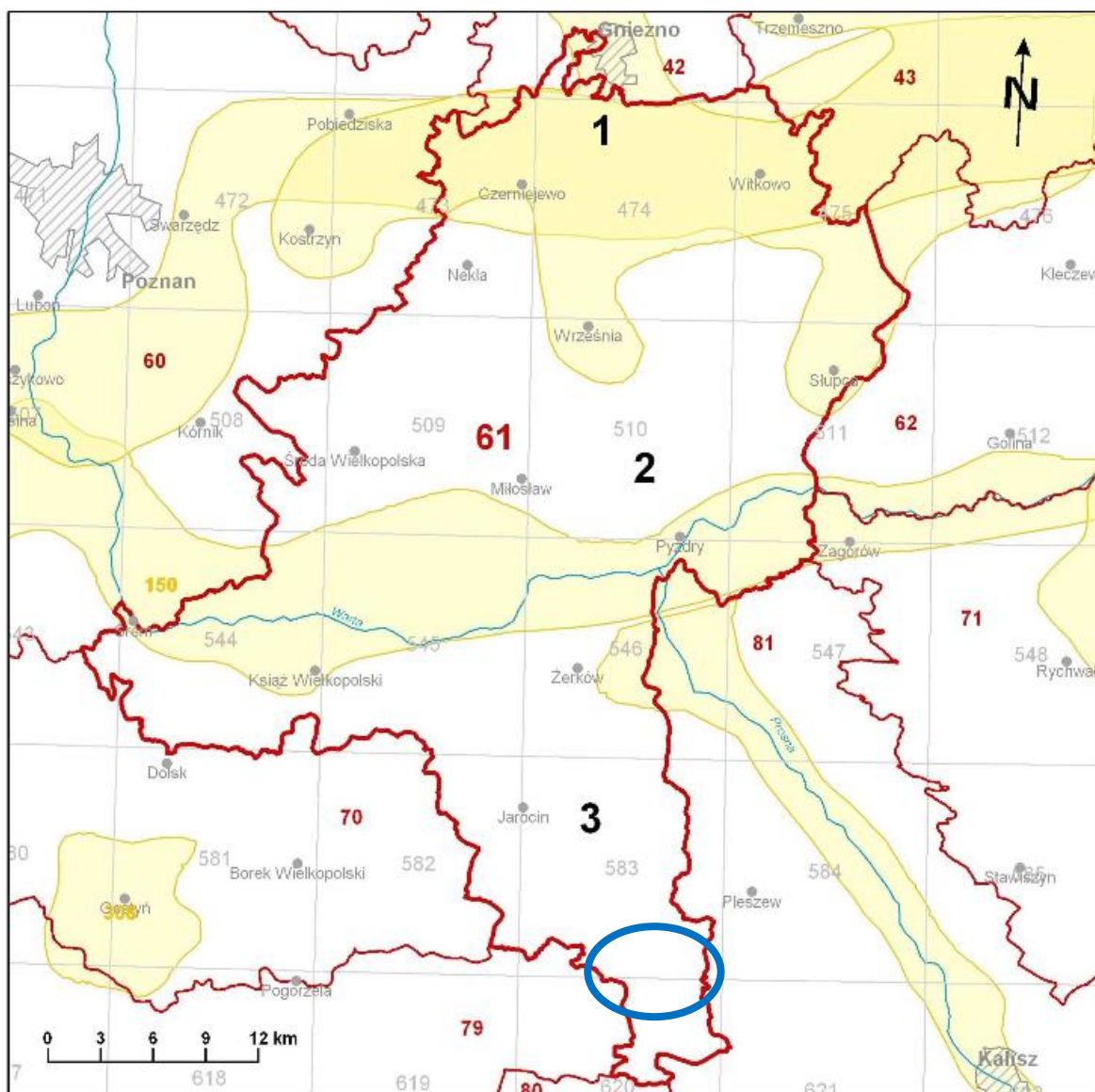
Miejscowość/Ekspluatujący	Obszar obsługiwany	Ilość ścieków w m ³
---------------------------	--------------------	--------------------------------

Dobrzyca Gmina Dobrzyca	Gmina Dobrzyca	32 170
Dobrzyca „ADROS” Sp. z o.o.	Zakład	118 358
Kowalew OSM Kowalew-Dobrzyca	Zakład Produkcyjny w Dobrzycy	42 430

Wody podziemne

Od 2016 r. obowiązuje nowy podział w zakresie JCWPd. Na obszarze Polski wydzielono 172 części oraz 3 subczęści. Gmina Dobrzyca leży w zdecydowanej większości na terenie JCWPd nr 61 (Ryc. 3). Teren gminy położony jest także w niewielkich fragmentach na obszarze JCWPd nr 79 oraz JCWPd nr 81.

Ryc. 1 Lokalizacja obszaru gminy Dobrzyca na tle jednolitych części wód podziemnych



Badania jakości wód podziemnych w województwie wielkopolskim w ramach monitoringu diagnostycznego zostały przeprowadzone w 2016 roku. Na obszarze JCWPd nr 61 w ramach monitoringu diagnostycznego w 2016 r. znajdowało się 12 punktów kontrolnych. Wśród wszystkich wykonanych prób, wykorzystanych do oceny stanu chemicznego, wód o

bardzo dobrej jakości (I klasy) nie oznaczono, wody dobrej jakości (II klasy) stwierdzono w 3 próbach, zadowalającą jakość wód (III klasa), w 6 próbach, oraz w żadnej próbie nie wykazano niezadawalającej (IV klasa) oraz złej jakości wód (V klasa). Na terenie gminy Dobrzyca nie znajdował się żaden punkt kontrolny. Najbliżej gminy Dobrzyca, oraz obszaru opracowania, zlokalizowany był punkt kontrolny w miejscowości Wałków w gminie Koźmin Wielkopolski, na którym określono klasę jakości wód jako III. Dla JCWPd zasadniczym celem środowiskowym jest zachowanie dobrego stanu chemicznego i dobrego stanu ilościowego.

Obszar gminy Dobrzyca znajduje się poza Głównymi Zbiornikami Wód Podziemnych.

Jakość powietrza atmosferycznego

Odnosnie oceny jakości powietrza atmosferycznego, obszar gminy Dobrzyca przydzielono do strefy wielkopolskiej, obejmującej całe województwo poza Poznaniem i Kaliszem. Pełna ocena stanu czystości obejmuje następujące zanieczyszczenia: dwutlenek azotu, dwutlenek siarki, benzen, ołów, arsen, nikiel, kadm, benzo(a)piren, pył PM₁₀, pył PM_{2,5}, ozon i tlenek węgla.

Według rocznej oceny jakości powietrza w województwie wielkopolskim wynikiem oceny jest zaliczenie strefy do jednej z poniższych klas:

- klasa A – jeżeli stężenia zanieczyszczeń na terenie strefy nie przekraczają odpowiednio poziomów dopuszczalnych lub poziomów docelowych;
- klasa B – jeżeli stężenia zanieczyszczeń na terenie strefy przekraczają poziomy dopuszczalny, lecz nie przekraczają poziomów dopuszczalnych powiększonych o margines tolerancji;
- klasa C – jeżeli stężenia zanieczyszczeń na terenie strefy przekraczają poziomy dopuszczalny lub poziomy docelowy powiększone o margines tolerancji, a w przypadku gdy margines tolerancji nie jest określony – poziomy dopuszczalny lub poziomy docelowy;
- klasa D1 – jeżeli poziom stężeń ozonu nie przekracza poziomu celu długoterminowego;
- klasa D2 – jeżeli poziom stężeń ozonu przekracza poziom celu długoterminowego.

W 2016 roku wykonano ocenę jakości powietrza w województwie wielkopolskim. Uwzględniając kryteria odnoszące się do ochrony zdrowia strefę wielkopolską zakwalifikowano do klasy C pod kątem zanieczyszczenia pyłem PM_{2,5}, pyłem PM₁₀ i benzo(a)piranem oraz ozonem, a w przypadku pozostałych substancji – do klasy A.

Klasa strefy jest określana na podstawie stężeń występujących w rejonach potencjalnie najbardziej zanieczyszczonych daną substancją. W rezultacie, nawet niezbyt rozległy obszar przekroczeń wartości normatywnych będzie miał wpływ na wynik klasyfikacji całej strefy o dużym obszarze. Z tego względu ważne jest podkreślenie faktu, że zaliczenie strefy do klasy C pod względem niektórych substancji nie oznacza złej jakości powietrza na całym jej terenie, a jest jedynie sygnałem, że w granicach strefy istnieją obszary wymagające podjęcia i prowadzenia działań na rzecz poprawy jakości powietrza.

W wyniku oceny według kryterium odniesionych do ochrony roślin strefę wielkopolską pod kątem dwutlenku siarki, tlenków azotu i ozonu zaliczono do klasy A. Z uwagi na rozległy obszar i uogólnienie wyników dla strefy wielkopolskiej, stan jakości powietrza atmosferycznego w Dobrzycy może być lepszy od przydzielonych klas. Stwierdzono przekroczenia wartości normatywnej ozonu (6000 µg/m³xh) wyznaczonej jako poziom celu długoterminowego. Termin osiągnięcia poziomu celu długoterminowego określono na rok 2020.

Z uwagi na rozległy obszar i uogólnienie wyników dla strefy wielkopolskiej, stan jakości powietrza atmosferycznego w gminie Dobrzyca może być lepszy od przydzielonych klas.

Zgodnie z „Aktualizacją programu ochrony środowiska dla gminy Dobrzyca na lata 2011-2014 z perspektywą na lata 2015-2017” głównymi źródłami zanieczyszczeń powietrza atmosferycznego są przede wszystkim: zanieczyszczenia komunikacyjne – liniowe, pochodzące ze źródeł niskiej emisji. Na obszarze gminy Dobrzyca nie ma większych zakładów przemysłowych będących źródłem dużego zanieczyszczenia powietrza. Na jakość powietrza wpływ mają przede wszystkim: emisja zanieczyszczeń pochodząca z palenisk domowych, kotłowni ogrodnich i obiektów przemysłowych i przetwórczych. Istotnym czynnikiem zagrożenia dla środowiska jest spalanie węgla niskiej jakości, a przede wszystkim spalanie odpadów (np. plastiki, odpady lakierowane i laminowane, itp.). Drugim ważnym czynnikiem wpływającym na jakość powietrza jest emisja substancji gazowych i pyłowych związana z ruchem komunikacyjnym i przestarzałym taborem samochodowym. Wiąże się to zarówno ze stanem technicznym dróg, a także - jak w bardzo wielu miejscowościach w Polsce - prowadzeniem ruchu tranzytowego drogami i ulicami biegnącymi przez obszary gęsto zabudowane. Także szerokość dróg oraz ich nawierzchnia mają istotne znaczenie dla natężenia oddziaływania urządzeń komunikacyjnych na środowisko. Brak płynności ruchu, wolne przejazdy wiążą się ze zwiększoną emisją spalin i hałasu.

Klimat akustyczny

Przez gminę Dobrzyca nie przebiegają żadne drogi krajowe lub wojewódzkie, ani żadne linie kolejowe, które mogłyby być źródłem hałasu komunikacyjnego. W gminie znajdują się natomiast drogi powiatowe. Nie było jednak dla nich przeprowadzanych żadnych badań akustycznych lub pomiarów ruchu drogowego. Na podstawie wizji terenowej, określono, że ruch pojazdów na wszystkich drogach w gminie jest bardzo mały. Większość ruchu tranzytowego omija gminę od północy i wschodu (drogi krajowe nr 11 i 12 przez gminy: Jarocin, Kotlin i Pleszew) oraz od zachodu (droga krajowa nr 15 przez gminy Jarocin i Koźmin Wielkopolski). Ponadto z powodu małej liczby mieszkańców gminy oraz małej gęstości zaludnienia istniejące drogi nie są obciążone znacznym ruchem komunikacyjnym. Z tych powodów zakłada się niski poziom hałasu komunikacyjnego na jej terenie.

W gminie zlokalizowanych jest mało zakładów, które mogłyby w znaczący sposób negatywnie oddziaływać na środowisko akustyczne. Nie było przeprowadzanych żadnych badań dotyczących hałasu przemysłowego.

4.2. Uwarunkowania społeczno-gospodarcze rozwoju miasta i gminy Dobrzyca

Gmina Dobrzyca, która od stycznia 2014 r. stała się gminą miejsko-wiejską, poza rolnictwem zaczyna rozwijać się w coraz większym stopniu w kierunku produkcyjnym, mieszkalnym, a także usługowym. W granicach gminy, a także w sąsiedztwie niektórych obszarów planu, zlokalizowane są zakłady produkcyjne, które są źródłem miejsc pracy, co wpływa pozytywnie na osadnictwo w gminie. Położenie gminy w niedalekiej odległości od dróg krajowych i wojewódzkich oraz duże tereny wolne od zabudowy stanowią dodatkowe atuty dla możliwości inwestowania w gminie.

Z drugiej strony, charakter gminy Dobrzyca, ze względu na mało terenów zainwestowanych i duży udział terenów rolniczych, posiada wiele walorów, w tym przede wszystkim spokój i ciszę, cenione przez osoby mieszkające w większych miastach. Ponadto cena nieruchomości także wpływa na zwiększenie liczby mieszkańców. W granicach gminy jest dużo terenów przeznaczonych w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego

pod zabudowę mieszkaniową, a które są jeszcze niezabudowane (głównie w mieście Dobrzyca). Dzięki tym uwarunkowaniom gmina może stanowić dobrą alternatywę dla mieszkańców okolicznych miast – Jarocina, Pleszewa lub Koźmina Wielkopolskiego.

5. Charakterystyka, analiza i ocena stanu środowiska na terenie objętym opracowaniem

5.1. Stan zagospodarowania i środowiska przyrodniczego

Zmiana Studium obejmuje pięć wybranych obszarów w gminie Dobrzyca, oddzielnych przestrzennie. Położone są one w następujących obrębach geodezyjnych: Czarnuszka, Dobrzyca, Fabianów, Karminiek i Koźminiec. Część z nich jest niezabudowana, albo częściowo zabudowana. Na trzech obszarach znajdują się budynki lub ich części, głównie zabudowy mieszkaniowej, usługowej. Na terenie w Fabianowie zlokalizowane jest użytkowane boisko sportowe. Do terenów zabudowanych doprowadzone są podstawowe sieci infrastruktury technicznej. W większości przypadków podstawowe media znajdują się na sąsiednich terenach lub wzdłuż przyległych dróg publicznych. Na zdecydowanej większości terenów brak jest kanalizacji sanitarnej oraz deszczowej. Niezabudowane tereny porośnięte są przede wszystkim roślinnością typową dla środowiska rolniczego, w tym część stanowi odłogi. Obszary opracowania znajdują się w bezpośrednim sąsiedztwie dróg publicznych lub w niedalekiej odległości od nich. Część z nich przylega do dróg powiatowych. Przez niektóre tereny przepływają ciekі wodne, natomiast na dwóch obszarach zlokalizowane są zbiorniki wodne.

Stan środowiska przyrodniczego na obszarach opracowania jest dobry. Mogą występować ewentualne zanieczyszczenia związane z gospodarką rolną lub z funkcjonowaniem istniejącej zabudowy, a także zanieczyszczenia wytworzone przez ruch samochodowy na przyległych drogach publicznych. Można się również spodziewać emisji zanieczyszczeń z sąsiednich terenów zurbanizowanych, jednak z powodu braku jakichkolwiek badań dotyczących jakości stanu środowiska na analizowanych obszarach oraz funkcjonowania powyższej zabudowy, nie można stwierdzić, jaki dokładnie mają one wpływ na obszary objęte zmianą Studium.

Obszary opracowania są przeważnie płaskie, brak jest na nich, a także w ich sąsiedztwie większych form terenu. Największe spadki terenów mogą dotyczyć miejsc lokalizacji zbiorników wodnych.

Przez niektóre obszary zmiany studium lub w ich sąsiedztwie przepływają ciekі wodne. Z tego powodu istotna będzie ochrona ich wód przed ewentualnymi zanieczyszczeniami. Na dwóch obszarach znajdują się zbiorniki wodne. Na pozostałych terenach brak jest jakichkolwiek form wód powierzchniowych. Na większości obszarów zmiany studium brak jest kanalizacji sanitarnej i deszczowej.

W zakresie ochrony wód podziemnych i gruntowych, z powodu dotychczasowego użytkowania terenów, można obecnie spodziewać się jedynie zanieczyszczeń związanych z działalnością rolniczą, nie biorąc pod uwagę zanieczyszczeń spływających z okolicznych terenów zabudowanych i zagospodarowanych, albo z funkcjonowaniem istniejącej zabudowy. W wyniku przekształceń związanych z uchwaleniem zmiany studium mogą wystąpić zagrożenia zanieczyszczeniami związanymi z funkcjonowaniem terenów zamieszkania lub działalności człowieka. Potencjalne zagrożenie dla wód powierzchniowych lub gruntowych może wystąpić w szczególności w przypadku wystąpienia awarii. Wtedy nieoczyszczone ścieki mogłyby przedostać się do gruntu. Jest to jednak sytuacja, której nie można przewidzieć na etapie opracowywania zmiany studium uwarunkowań i kierunków

zagospodarowania przestrzennego. Brak jest również jakichkolwiek badań wpływu działalności gospodarczej na sąsiadujące tereny.

Na obszarach zmiany studium zanieczyszczenia powietrza związane są przede wszystkim z ruchem samochodowym na przyległych drogach publicznych (w tym drogach powiatowych). Oprócz tego, zanieczyszczenie powietrza atmosferycznego może być zwiększone poprzez sąsiedztwo terenów zurbanizowanych, jednak brak jest jakichkolwiek badań dotyczących wpływu powyższych terenów na powietrze atmosferyczne sąsiadujących obszarów.

Obszary objęte zmianą studium zlokalizowane są w bezpośrednim lub pośrednim sąsiedztwie dróg publicznych, w tym dróg powiatowych, które mogłyby być źródłem hałasu komunikacyjnego. Nie przeprowadzono jednak żadnych badań dotyczących poziomu hałasu generowanego przez ruch samochodowy na tych trasach. Z powodu funkcjonowania istniejącej zabudowy oraz lokalizacji w sąsiedztwie terenów zurbanizowanych, źródłami hałasu mogłaby być działalność człowieka w istniejących zabudowaniach. Brak jest jednak jakichkolwiek badań odnośnie ich wpływu na klimat akustyczny okolicy. Podczas wizji terenowej nie przeprowadzono żadnych badań akustycznych na analizowanych obszarach, jednak nie stwierdzono występowania znacznego negatywnego oddziaływania akustycznego.

Na obszarach opracowania, w ostatnim czasie, nie było przeprowadzanych żadnych ogólnodostępnych badań dotyczących pól elektromagnetycznych. W sąsiedztwie jednego z obszarów w mieście Dobrzyca, zlokalizowane są dwie stacje bazowe telefonii komórkowej.

Na obszarach zmiany studium część terenów to grunty orne, niewymagające zgody na zmianę przeznaczenia na cele nierolnicze i nieleśne.

5.2. Potencjalne zmiany zagospodarowania oraz stanu środowiska w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu

Na większości obszarów zmiany Studium obowiązuje miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Dobrzyca uchwalony uchwałą nr XXXVII/210/06 Rady Gminy Dobrzyca z dnia 23 października 2006 r. Przeznaczenie tych terenów jest różne dla każdego z nich. Dla terenów w Czarnuszcze i Dobrzycy to przede wszystkim tereny wód powierzchniowych lub zieleni (a także dla jednej z działek w Czarnuszcze – zabudowa usługowa). W Fabianowie są to tereny zabudowy usługowej, sportu i rekreacji lub zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, natomiast dla terenu w Karminku, miejscowy plan przewiduje zabudowę usługową, w tym rzemiosło a także zabudowę mieszkaniową jednorodzinną. Teren zlokalizowany w Koźmińcu jest objęty zmianą miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Dobrzyca, w miejscowości Dobrzyca, Karminek, Koźminiec i Sośnica uchwalonej uchwałą nr XLIV/271/10 Rady Gminy Dobrzyca z dnia 16 lutego 2010 r. z przeznaczeniem pod zabudowę usługową.

W przypadku części terenów, zmiana w stosunku do istniejącego miejscowego planu dotyczy tylko niektórych zapisów miejscowego planu, bez zmiany podstawowych funkcji. Funkcja w projekcie studium odpowiada, albo nawiązuje do tej, która obowiązuje w obecnie istniejącym planie. Dla pozostałych terenów następuje zmiana funkcji, w tym dla jednego z terenów jest to zmiana z funkcji niebudowlanej na budowlaną (w Czarnuszcze), a w jednym przypadku jest to zmiana z funkcji zabudowy usługowej na teren rolniczy i zieleni (w Koźmińcu). Na obszarach zmiany studium nie mogłoby być natomiast zrealizowane planowane inwestycje ze względu na zapisy miejscowych planów dotyczące funkcji lub parametrów zabudowy, albo plany gminy, co do nich. Istniejący stan środowiska zostałby w większości przypadków zostanie zachowany ze względu na to, że planowane

przeznaczenie odpowiada istniejącemu użytkowaniu na danym terenie lub w sąsiedztwie, albo przeznaczeniu określone w obecnie obowiązujących planach. W przypadku terenu w Czarnuszcze, który został przeznaczony w projekcie zmiany studium pod teren rekreacyjno-sportowy, można się spodziewać negatywnego wpływu zmian w zagospodarowaniu przestrzennym, ze względu na to, że w obecnie obowiązującym planie był on przeznaczony pod zieleń oraz wody powierzchniowe. Obecnie zlokalizowany jest tam staw wraz z użytkami zielonymi.

Ustalenia Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Wielkopolskiego uchwalonego w dniu 26 kwietnia 2010 r. przez Sejmik Województwa Wielkopolskiego uchwałą nr XLVI/690/10, zaliczają obszar gminy Dobrzyca do strefy intensywnej gospodarki rolnej Wielkopolski. W części północno-wschodniej gminy przebiega strefa planowanego krajowego korytarza transportowego. Związana jest ona z przebiegającymi w sąsiednich gminach drogami krajowymi oraz liniami kolejowymi.

5.3. Stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem

Część terenów opracowania w wyniku uchwalenia planu zostanie przekształcona z użytkowania rolniczego lub nieużytkowanych gruntów na tereny budowlane. Największe przekształcenia będą dotyczyły terenu w Czarnuszcze, na którym obecnie znajduje się zbiornik wodny wraz z użytkami zielonymi, a przeznaczony jest w projekcie zmiany studium pod teren sportowo-rekreacyjny. Nie prognozuje się jednak wystąpienia znaczącego oddziaływania na obszarach zmiany studium.

W celu zminimalizowania ewentualnego negatywnego oddziaływania wynikającego z realizacji zmiany studium, zawarto zapisy dotyczące podłączenia do odpowiednich sieci infrastruktury technicznej, w tym przede wszystkim oczyszczania ścieków oraz wód opadowych i roztopowych z wyjątkiem odpowiednich dopuszczeń. Z powodu lokalizacji terenów mieszkalnych i gospodarstw rolnych w otoczeniu obszarów zmiany studium postuluje się zastosowanie środków minimalizujących ewentualne negatywne oddziaływanie. Zakazano również lokalizacji przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko (z dopuszczeniem inwestycji celu publicznego).

5.4. Istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody

Na obszarach zmiany studium nie zidentyfikowano znaczących problemów ochrony środowiska istotnych z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu. Część terenów to tereny rolne, albo zbiorniki wodne. Teren w Koźmińcu obejmuje grunty orne klasy IIIa. Grunty użytkowane rolniczo mogą generować zanieczyszczenia powstałe w wyniku gospodarki rolnej, natomiast te, które stanowią odłogi – nie powodują żadnych zanieczyszczeń. Na terenach, na których znajdują się budynki, istniejąca zabudowa nie jest w większości uciążliwa. Na sąsiadujących terenach w przeważającej części przypadków znajdują się drogi publiczne, w tym również drogi powiatowe, na których ruch samochodowy może powodować ewentualne zanieczyszczenia lub hałas. W sąsiedztwie niektórych obszarów znajdują się również inne tereny zabudowane, w tym przede wszystkim gospodarstwa rolne, ale także zakłady usługowe. Z powodu braku jakichkolwiek badań dotyczących jakości stanu środowiska na analizowanym obszarze oraz funkcjonowania zakładów nie można stwierdzić, jaki mają one wpływ na tereny sąsiednie.

Obszar zmiany studium w Koźmińcu znajduje się w obrębie Obszaru Chronionego Krajobrazu Baszków-Rochy. Ze względu na obecne użytkowanie rolnicze na tym terenie, brak jest problemów ochrony środowiska dotyczących powyższej formy ochrony przyrody. Na pozostałych obszarach opracowania lub w ich bezpośrednim sąsiedztwie nie znajdują się żadne formy ochrony przyrody na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. *o ochronie przyrody*.

6. Przewidywane oddziaływanie na środowisko i jego elementy

Każda ingerencja człowieka w środowisko niesie za sobą konsekwencje i oddziaływanie na przyrodę, zarówno pozytywne, jak i negatywne. Zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju ingerencja ta powinna się odbywać z poszanowaniem dla środowiska naturalnego, z zachowaniem równowagi przyrodniczej i trwałości podstawowych procesów przyrodniczych.

6.1. Wpływ na różnorodność biologiczną, faunę i florę

Obszary zmiany studium obejmują częściowo tereny nieutwardzone (użytki zielone, tereny zieleni urządzonej). Na części terenów znajdują się budynki lub ich części związane głównie z zabudową mieszkaniową, usługową.

Skutki realizacji zmiany studium spowodują zniszczenie i degradację terenów niezabudowanych, a co za tym idzie zniszczone zostaną istniejące siedliska i ostoje roślin i zwierząt oraz zastąpione przez roślinność synantropijną, ogrodową lub inną związaną z zabudową. Ze względu na małe obszary objęte opracowaniem, nie prognozuje się zablokowania potencjalnych korytarzy przemieszania się fauny. Pomimo zachowania odpowiednich wartości powierzchni biologicznie czynnej prognozuje się, że roślinność i zwierzęta typowe dla środowiska rolniczego lub zieleni naturalnej zostaną zniszczone i zastąpione przez zabudowę, która będzie uzupełniona zielenią urządzoną, synantropijną. Z tych powodów uchwalenie zmiany studium wpłynie, w większości przypadków, negatywnie na różnorodność biologiczną, florę i faunę znajdującą się na terenach obecnie niezabudowanych, a przeznaczonych w studium pod zabudowę. W przypadku obszarów, na których jest już dopuszczona zabudowa w obecnie obowiązujących miejscowych planach – nie prognozuje się żadnych zmian w oddziaływaniu na różnorodność biologiczną, ze względu na zachowanie funkcji budowlanych. W jednym przypadku zmieniono przeznaczenie terenu z zabudowy usługowej na teren rolniczy i zieleni. Wpłynie to pozytywnie na zachowanie istniejącej bioróżnorodności na danym terenie.

W projekcie zmiany studium na części obszarów wyznaczono tereny budowlane. Dopuszczono dla nich maksymalne powierzchnie zabudowy i nakazano zachowanie odpowiednich wartości powierzchni terenów biologicznie czynnych. W opracowaniu wyznaczono również teren rolniczy i zieleni, na którym zakazano realizacji zabudowy. Nie prognozuje się również negatywnego wpływu na formy ochrony przyrody.

Podczas wizji terenowej nie stwierdzono występowania żadnych gatunków roślin, grzybów i zwierząt chronionych na obszarach objętych zmianą studium.

6.2. Wpływ na ludzi

Nowe inwestycje, przy zachowanych wskazaniach i obwarowaniach zawartych w projekcie zmiany studium, nie powinny powodować zagrożenia dla zdrowia ludzi. Zmiana studium zakazuje lokalizacji przedsięwzięć zawsze znacząco oddziałujących na środowisko (z dopuszczeniem inwestycji celu publicznego). Główne zagrożenia bezpieczeństwa ludności i jej mienia mogą wynikać ze zdarzeń losowych (np. pożarów, awarii i wypadków) związanych głównie z funkcjonowaniem istniejącej lub przyszłej zabudowy, w tym przede

wszystkim zakładów usługowych. Zdarzeń tych nie można przewidzieć na etapie sporządzania zmiany Studium.

W związku z powyższymi zapisami skutki realizacji zmiany studium nie powinny w znaczący sposób wpłynąć na ludzi.

6.3. Wpływ na wodę

Przez niektóre obszary zmiany studium lub w ich sąsiedztwie przepływają ciekł wodne. Na dwóch obszarach zlokalizowane są również zbiorniki wodne. Nie istnieje bezpośrednie zagrożenie zanieczyszczenia ich wód w wyniku uchwalenia zmiany studium. Mimo to ewentualne zanieczyszczenia mogłyby spłynąć wraz z wodami opadowymi i roztopowymi do cieków wodnych lub zbiorników. Z uwagi na brak na pozostałych obszarach opracowania wód powierzchniowych, nie prognozuje się wystąpienia znaczącego wpływu skutków realizacji zmiany studium na ten element środowiska. Odpowiednie zapisy dotyczące wyposażenia w sieci infrastruktury technicznej powinny zminimalizować ewentualny negatywny wpływ na wody powierzchniowe znajdujące się poza granicami planu.

Odnosnie ochrony wód podziemnych, w zmianie studium ustalono dla terenów planowanej zabudowy docelowe odprowadzanie ścieków do projektowanej zbiorczej sieci kanalizacji sanitarnej z nakazem podczyszczenia ścieków przemysłowych i komunalnych, jeżeli nie odpowiadają one parametrom określonym w przepisach odrębnych. Dopuszczono również oczyszczanie ich w przyzakładowych lub przydomowych oczyszczalniach ścieków. Dzięki temu, zminimalizowane zostanie zagrożenie zanieczyszczenia gleb oraz środowiska gruntowo-wodnego w związku z ewentualnymi nieszczelnymi zbiornikami bezodpływowymi, które jednak zostały dopuszczone jako rozwiązanie tymczasowe, do czasu realizacji kanalizacji. Nie można jednak przewidzieć wystąpienia tego typu zanieczyszczenia na etapie tworzenia zmiany studium. Ustalono zaopatrzenie w wodę z istniejącej oraz projektowanej sieci wodociągowej, co wpłynie na zachowanie ilości zasobów wód gruntowych i podziemnych na obszarze zmiany studium. Odnosnie wód opadowych i roztopowych ustalono dla terenów zabudowy odprowadzanie do kanalizacji deszczowej, a do czasu realizacji odpowiedniej sieci infrastruktury technicznej dopuszczono zagospodarowanie ich na terenie własnej działki, nie naruszając interesu osób trzecich oraz z zachowaniem przepisów dotyczących jakości wód wprowadzanych do ziemi, dzięki czemu wody gruntowe i podziemne nie zostaną zanieczyszczone ewentualnymi szkodliwymi substancjami powstałymi na powierzchni ziemi w wyniku działalności zakładu produkcyjnego lub usługowego. Dopuszczono również odprowadzanie wód opadowych i roztopowych do rowów po uzyskaniu pozwolenia wodnoprawnego na warunkach określonych w tym pozwoleniu oraz po wcześniejszym podczyszczeniu tych wód.

Powyższe zasady ustalone w zmianie studium minimalizują negatywny wpływ skutków jej realizacji na wody powierzchniowe i podziemne.

W związku z małymi obszarami objętymi opracowaniem, nie prognozuje się wpływu na nieosiągnięcie celów środowiskowych zawartych w „Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry”.

Na terenie objętym zmianą Studium, ani w jego sąsiedztwie nie występują Główne Zbiorniki Wód Podziemnych.

6.4. Wpływ na powietrze

Na niektórych zmiany studium mogą powstać zakłady usługowe oddziałujące na powietrze atmosferyczne. Ograniczono lokalizację przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko. Dodatkowo w granicach opracowania nakazano

stosowanie do celów grzewczych i technologicznych paliw niskoemisyjnych z dopuszczeniem również odnawialnych źródeł energii.

Dzięki powyższym zapisom, nie przewiduje się wystąpienia znacznego negatywnego wpływu skutków realizacji zmiany studium na powietrze atmosferyczne.

6.5. Wpływ na powierzchnię ziemi

W zmianie studium dopuszczono realizację zabudowy oraz utwardzeń na terenach, które dotychczas były w części niezagospodarowane, dlatego skutki realizacji zmiany studium wpłyną negatywnie na powierzchnię ziemi. Na terenie rolniczym i zieleni realizacja zabudowy została ograniczona, ale dopuszczono lokalizację niektórych rodzajów budynków odpowiednich dla przeznaczenia. Dopuszczono również realizację terenów komunikacji (w tym dróg). Na części obszarów była dopuszczona zabudowa zgodnie z obecnie obowiązującym planem, a na części terenów zakazano realizacji zabudowy.

Zapisy dotyczące podłączenia do odpowiednich sieci infrastruktury technicznej powinny uniemożliwić lub zminimalizować ewentualne zanieczyszczenie powierzchni ziemi związane z funkcjonowaniem terenów zabudowanych.

6.6. Wpływ na krajobraz

Według Europejskiej Konwencji Krajobrazowej (2000) krajobraz jest to znaczny obszar, postrzegany przez ludzi, którego charakter jest wynikiem działania i interakcji czynników przyrodniczych i/lub ludzkich.

W granicach opracowania zmiany studium występuje zróżnicowany krajobraz. Na części terenów, ze względu na użytkowanie rolnicze (obecne lub dawne), jest to typowy krajobraz rolniczy albo porolny. Zabudowa nie dominuje w krajobrazie, gdyż stanowi w większości przypadków zabudowę mieszkaniową lub usługową o niskiej intensywności. Poza tym znajduje się w sąsiedztwie innych zabudowań. W wyniku realizacji zmiany studium na części obszarów będzie możliwe lokalizowanie nowej zabudowy, natomiast w większości przypadków – przeznaczenie i zagospodarowanie odpowiada dotychczas obowiązującemu miejscowemu planowi lub istniejącym budynkom na danym terenie lub w sąsiedztwie. Na terenie rolniczym i zieleni – zachowuje się istniejący krajobraz, gdyż nie został on jeszcze zmieniony zgodnie z dotychczas obowiązującym miejscowym planem.

Podsumowując, stwierdza się, że skutki realizacji zmiany studium mogą powodować negatywny wpływ na krajobraz, ale z powodu zastosowanych zapisów w zmianie studium ograniczono jego znaczny negatywny wpływ.

6.7. Wpływ na klimat

Proponowane zmiany mają charakter lokalny, dlatego brak jest istotnego wpływu na klimat. Niewielkie zmiany topoklimatu mogą być związane ze zjawiskiem „wyspy ciepła” na terenach przeznaczonych pod nową zabudowę, które dotychczas nie były zabudowane. Planowana zabudowa i utwardzenie terenu silniej się nagrzewają od terenów powierzchni biologicznie czynnej. Co więcej, budynki w wyniku procesów produkcji mogą oddawać część ciepła na zewnątrz, jak również te i inne budynki w okresie grzewczym.

6.8. Wpływ na zasoby naturalne

Zasoby naturalne są to powstałe w sposób naturalny elementy przyrody: surowce mineralne, gleby, wody, elementy przyrody żywej (rośliny i zwierzęta). Badając wpływ skutków realizacji zmiany studium na zasoby naturalne trzeba przeanalizować każdy z powyższych elementów.

Surowce mineralne są to minerały lub skały użyteczne, tj. kopaliny wydobyte z litosfery i poddane obróbce dostosowanej do wymagań użytkowników. Na żadnym z obszarów opracowania zmiany studium nie ma zewidencjonowanych złóż kopalin.

Większość istniejących na obszarach opracowania gruntów niezabudowanych zostało przeznaczone na tereny budowlane, dlatego prognozuje się wystąpienie negatywnego oddziaływania na gleby. Z powodu jednak średniej i słabej jakości gleb oraz bardzo dużej ilości terenów przeznaczonych pod użytkowanie rolnicze w obrębie całej gminy, zmiana ta nie powinna wpłynąć znacząco na gospodarowanie przestrzenią rolniczą w skali lokalnej.

Wpływ skutków realizacji zmiany studium na wody i elementy przyrody ożywionej został omówiony we wcześniejszych podrozdziałach (6.1, 6.3).

6.9. Wpływ na zabytki

Na obszarze objętym zmianą Studium brak jest jakichkolwiek obiektów nieruchomych wpisanych do rejestru zabytków, albo ujętych w ewidencji zabytków.

Na jednym z obszarów obowiązuje strefa ochrony konserwatorskiej układu urbanistycznego wraz z historyczną zabudową w Dobrzycy, dla której określono odpowiednie zasady ochrony w uzgodnieniu z właściwym miejscowo konserwatorem zabytków, co zminimalizuje negatywne oddziaływanie na tereny zabytkowe.

Na wszystkich obszarach objętych zmianą studium, z wyjątkiem terenu w Koźmińcu, występują strefy ochrony stanowisk archeologicznych, zewidencjonowanych, jako zespoły stanowisk archeologicznych o numerach: XIII, XVII, XVIII, XXIII, dla których określono odpowiednie zasady ochrony oraz nakazano uzgodnić z właściwym miejscowo konserwatorem zabytków zapisy stosowane w miejscowych planach.

W związku z powyższym na ww. terenach nie przewiduje się negatywnego oddziaływania skutków realizacji zmiany studium na zabytki, a na pozostałych obszarach opracowania nie prognozuje się żadnego wpływu na zabytki.

6.10. Wpływ na dobra materialne

Nałożone wymagania kubaturowe, ogólnobudowlane oraz architektoniczne w stosunku do nowych obiektów budowlanych powinny pozwolić na uzyskanie ładu przestrzennego. Przy zachowaniu zapisów zmiany studium oraz obowiązujących przepisów budowlanych nie dojdzie do wzajemnego negatywnego oddziaływania projektowanej zabudowy.

Wprowadzenie możliwości realizacji zabudowy na dotychczasowych gruntach niebudowlanych powinno spowodować wzrost wartości terenu.

6.11. Przewidywane oddziaływania na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru

W granicach zmiany studium nie występują żadne obszary Natura 2000, dlatego skutki jej realizacji nie będą wpływały na cele, przedmiot i integralność tych form ochrony przyrody.

7. Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczenie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, w tym na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru

W zmianie studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego wprowadzono następujące rozwiązania, mające na celu minimalizację negatywnych

oddziaływać na środowisko:

- zakaz lokalizacji przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko (z dopuszczeniem inwestycji celu publicznego) – zachowanie odpowiednich standardów ochrony środowiska na terenie opracowania;
- ograniczenie powierzchni zabudowy dla terenów budowlanych – minimalizacja negatywnego wpływu przyszłej zabudowy;
- nakaz zachowania odpowiednich wartości powierzchni terenu biologicznie czynnego dla terenów budowlanych – zminimalizowanie negatywnego wpływu na różnorodność biologiczną i florę;
- wyznaczenie terenu rolniczego i zieleni – zminimalizowanie antropopresji, zachowanie potencjału ekologicznego oraz stanu środowiska przyrodniczego;
- nakaz podłączenia do odpowiednich sieci infrastruktury technicznej (z wyjątkiem dopuszczeń określonych w zmianie studium) – zachowanie jakości środowiska gruntowo-wodnego na terenie opracowania oraz ilości i jakości wód podziemnych;
- nakaz zachowania przepisów dotyczących jakości wód wprowadzanych do ziemi – zachowanie jakości zasobów wód gruntowych;
- stosowanie do celów grzewczych i technologicznych paliw niskoemisyjnych z dopuszczeniem odnawialnych źródeł energii – zachowanie norm jakości powietrza atmosferycznego na terenie opracowania, zminimalizowanie negatywnego wpływu przyszłej zabudowy;
- zagospodarowanie odpadów zgodnie z przepisami odrębnymi, czyli z ustawą z dnia 14 grudnia 2012 r. o *odpadach* (Dz. U. z 2016 r. poz. 1987 z późn. zm.).

Nie wprowadza się dodatkowych rozwiązań mających na względzie cele, przedmiot ochrony oraz integralność obszarów Natura 2000.

8. Rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie biorąc pod uwagę cele i geograficzny zasięg dokumentu oraz cele, przedmiot ochrony i integralność obszaru Natura 2000

W tym rozdziale zostały przedstawione rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie. Opisano teoretyczne scenariusze możliwych rozwiązań przestrzennych.

Przedstawiono następujące dwa warianty alternatywne zagospodarowania przestrzennego:

- Wariant nr 1 – zaniechanie opracowywania zmiany studium,
- Wariant nr 2 – zwiększenie powierzchni zabudowy oraz ograniczenie powierzchni (inwestorski) terenu biologicznie czynnego.

Wariant alternatywny nr 1

Skutki zaniechania tworzenia zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, będącego przedmiotem prognozy zostały przedstawione w rozdziale 5.2. prognozy oddziaływania na środowisko.

Wariant alternatywny nr 2

Wariant ten przedstawia sytuację najbardziej korzystną dla ewentualnych przyszłych inwestorów. Proponuje się zwiększenie powierzchni zabudowy oraz zmniejszenie udziału

powierzchni terenu biologicznie czynnego na terenach zabudowy. Spowodowane jest to wymaganiami inwestorskimi, według których należałoby przeznaczyć jak najwięcej terenów pod zabudowę lub zagospodarowanie związane z zabudową, w tym pod działalność usługową. W związku z powyższym wyznaczone w zmianie Studium powierzchnie zabudowy dla terenów budowlanych zwiększyłyby się a powierzchnie terenów biologicznie czynnych zmniejszyły. Z powodu intensyfikacji zabudowy większa powierzchnia danych obszarów byłaby zabudowana i mogłaby być zachwiana równowaga przyrodnicza w danych częściach gminy.

Prawdopodobny wpływ zmian zawartych w wariancie alternatywnym nr 2 na poszczególne komponenty środowiska w stosunku do pierwotnego projektu zmiany studium przedstawia się następująco:

- Różnorodność biologiczna, fauna i flora – wzrost negatywnego wpływu poprzez zachowanie mniejszej powierzchni terenu biologicznie czynnego oraz zwiększenie powierzchni przeznaczonej pod zabudowę;
- Ludzie – zwiększony negatywny wpływ – ograniczenie terenów zielonych i zwiększenie zabudowy spowoduje większe oddziaływanie na istniejące tereny zamieszkania;
- Woda – wzrost negatywnego oddziaływania poprzez np. zwiększony spływ zanieczyszczeń z terenów zabudowanych i zagospodarowanych;
- Powietrze – niewielki wzrost negatywnego oddziaływania związany z budową większych zakładów;
- Powierzchnia ziemi – wzrost negatywnego oddziaływania poprzez zwiększenie intensywności zabudowy oraz ograniczenie powierzchni terenów biologicznie czynnych;
- Krajobraz – wzrost negatywnego wpływu na krajobraz poprzez negatywny wpływ terenów o zwiększonej intensywności zabudowy;
- Klimat – brak znaczącego oddziaływania lub brak możliwości stwierdzenia wpływu;
- Zasoby naturalne – negatywne oddziaływanie na gleby związane z ograniczeniem powierzchni terenu biologicznie czynnego lub zwiększenie powierzchni, na której dopuszcza się utwardzenie; brak wpływu na surowce mineralne;
- Zabytki – brak wpływu;
- Dobra materialne – możliwe zwiększenie zainteresowania terenami przez inwestorów, niewielkie zwiększenie cen gruntów, zwiększony negatywny wpływ na istniejące tereny mieszkalne i gospodarstwa rolne w sąsiedztwie;
- Natura 2000 – obszary zmiany studium znajdują się w znacznej odległości od najbliższych obszarów Natura 2000 i biorąc pod uwagę cele i geograficzny zasięg dokumentu, rozwiązania przestrzenne w nim zawarte nie będą wpływały na cele, przedmiot ochrony oraz integralność obszarów Natura 2000.

9. Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu ponadlokalnym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu

Analiza zapisów dotyczących środowiska przyrodniczo-kulturowego pozwala stwierdzić, że ustalenia projektu zmiany studium są zgodne z przesłaniami dokumentów rangi ponadlokalnej, wymienionych poniżej.

Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym i wspólnotowym:

- Siódmy Unijny Program Działań w zakresie Środowiska Naturalnego do roku 2020, którego głównymi celami są m.in.:
 - ochrona, zachowanie i poprawa kapitału naturalnego
 - ograniczenie lokalizacji przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko,
 - ustanowienie odpowiedniego udziału powierzchni terenu biologicznie czynnego – minimalizacja negatywnego wpływu na różnorodność biologiczną;
 - pośrednio zapisy regulujące podłączenie do odpowiednich sieci infrastruktury technicznej,
 - wyznaczenie terenu rolniczego i zieleni;
 - przekształcenie Unii w zasobooszczędną, zieloną i konkurencyjną gospodarkę niskoemisyjną
 - stosowanie do celów grzewczych i technologicznych paliw niskoemisyjnych, w tym odnawialnych źródeł energii;
 - ochrona obywateli Unii przed związanymi ze środowiskiem obciążeniami i zagrożeniami dla zdrowia i dobrostanu:
 - ograniczenie lokalizacji przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko,
 - stosowanie do celów grzewczych i technologicznych paliw niskoemisyjnych, w tym odnawialnych źródeł energii;
 - zabezpieczenie inwestycji na rzecz polityki ochrony środowiska i przeciwdziałania zmianie klimatu oraz urealnieniu cen:
 - wprowadzenie zapisu dotyczącego stosowania odpowiednich paliw.
- Europejska Konwencja Krajobrazowa – Florencja 2000, w myśl której krajobraz jest kluczowym elementem dobrobytu całości społeczeństwa i jednostek oraz, że jego ochrona, gospodarka i planowanie niesie za sobą prawa i obowiązki dla każdego człowieka, a także, że jakość i różnorodność krajobrazów europejskich stanowi wspólny zasób oraz, że ważna jest współpraca na rzecz ich ochrony, gospodarki i planowania –
 - stwierdzić należy, że celem zmiany studium jest umożliwienie realizacji zabudowy zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju i ładu przestrzennego. Wyznaczone w zmianie studium ograniczenia i parametry dla nowej zabudowy nie powinny spowodować degradacji krajobrazu.

Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu krajowym i regionalnym:

- Polityka Ekologiczna Państwa na lata 2009-2012 z perspektywą do roku 2016, w której podkreśla się fakt, że system planowania przestrzennego powinien w większym stopniu, niż dotychczas odnosić się do lokalizacji obiektów mogących znacząco oddziaływać na środowisko, uwzględniania obszarów o szczególnych walorach przyrodniczych, optymalizowania potrzeb transportowych, wykorzystywania odnawialnych źródeł energii i zachowania proporcji pomiędzy terenami zainwestowanymi i biologicznie czynnymi – zapisy zmiany studium są zgodne z zapisami tego dokumentu w kwestiach ochrony przyrody, utrzymania jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego, wyznaczenie terenu rolniczego i zieleni oraz dopuszczenie wykorzystania odnawialnych źródeł energii przy jednoczesnej minimalizacji antropopresji;
- Strategia Rozwoju Województwa Wielopolskiego, która za jeden z celów obiera

utrzymanie obecnego stanu środowiska na poziomie gwarantującym następnym pokoleniom korzystanie z niego w stopniu równym, w jakim korzysta pokolenie obecne, zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju. Szczególnego znaczenia nabiera z jednej strony korzystanie z zasobów w sposób racjonalny, a z drugiej, korzystanie przyczyniające się do rozwoju. Realizacja tego celu powinna odbywać się przy minimalizowaniu negatywnego wpływu działalności gospodarczej na środowisko:

- projekt zmiany studium realizuje te zapisy poprzez umożliwienie rozwoju obszaru, ograniczając równocześnie antropopresję. Zasada ta jest spełniona poprzez odpowiednie zapisy dotyczące m.in.: ograniczenia powierzchni zabudowy i określenia minimalnej powierzchni terenu biologicznie czynnego, ograniczenia lokalizacji przedsięwzięć zawsze znacząco oddziałujących na środowisko, podłączenia do odpowiednich sieci infrastruktury technicznych, stosowania niskoemisyjnych paliw oraz wyznaczenie terenu rolniczego i zieleni;
- Plan zagospodarowania przestrzennego województwa wielkopolskiego – do najważniejszych kwestii związanych z ochroną przyrody należą:
 - ochrona przyrody i przywracanie walorów środowiskowych – ograniczenie lokalizacji przedsięwzięć zawsze znacząco oddziałujących na środowisko, wymagania dotyczące przyłączenia do odpowiednich sieci infrastruktury technicznej, stosowania paliw niskoemisyjnych – ograniczenie antropopresji;
 - zachowanie, wzbogacanie lub odtwarzanie różnorodności biologicznej i krajobrazowej – określenie odpowiedniego udziału powierzchni terenu biologicznie czynnego dla terenów budowlanych, wyznaczenie terenu rolniczego i zieleni;
 - racjonalne wykorzystanie złóż kopalin – nie dotyczy;
 - racjonalne wykorzystanie zasobów środowiska przyrodniczego dla rozwoju energii ze źródeł odnawialnych – brak ustaleń;
 - zagospodarowanie obszarów narażonych na niebezpieczeństwo powodzi – nie dotyczy.

10. Propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania

Według art. 10 ust. 2 Dyrektywy 2001/42/WE Parlamentu Europejskiego i Rady *w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko* państwa członkowskie Unii Europejskiej (w tym Polska) *monitorują znaczący wpływ na środowisko, wynikający z realizacji planów i programów, aby między innymi, określić na wczesnym etapie nieprzewidziany niepożądany wpływ oraz aby mieć możliwość podjęcia odpowiedniego działania naprawczego.*

Monitoring skutków realizacji postanowień przyjętego dokumentu w zakresie oddziaływania na środowisko może polegać np. na analizie i ocenie stanu poszczególnych komponentów środowiska w oparciu o wyniki pomiarów uzyskanych w ramach państwowego monitoringu środowiska (w tym przypadku należy pamiętać, że dane muszą się odnosić do obszaru objętego projektem zmiany studium) lub w ramach indywidualnych zamówień, na kontroli i ocenie zgodności wyposażenia terenu w infrastrukturę techniczną z ustaleniami przyjętego dokumentu.

Ustawa *Prawo ochrony środowiska* wskazuje, że badania monitoringowe prowadzi się z równoczesnym wykorzystaniem i rejestracją danych przestrzennych, dlatego ocena zmian zachodzących w środowisku omawianego obszaru może być oparta również na okresowym

przeglądzie i rejestracji zmian w zagospodarowaniu przestrzennym tych terenów prowadzonych przez gminę Dobrzyca.

Za najistotniejsze z punktu widzenia ochrony środowiska, należy uznać monitorowanie w zakresie:

- wpływu realizacji zabudowy na powierzchnię ziemi (szczególnie na etapie budowy – częstotliwość w zależności od potrzeb, jednak nie mniej niż raz na rok, potem – raz na trzy lata);
- badania stanu jakościowego powietrza i kontrola stosowanych paliw do celów grzewczych i technologicznych (proponowane prowadzenie badań raz na dwa lata);
- badanie poziomu hałasu dla terenów, które wymagają ochrony akustycznej (proponowane prowadzenie badań raz na trzy lata);

W pierwszym okresie po uchwaleniu zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego może zaistnieć konieczność przeprowadzenia dodatkowych badań stanu środowiska lub zwiększenia ich częstotliwości, bądź dokładności, co umożliwiłoby określenie ewentualnych błędów nowego przeznaczenia i podjęcie działań zapobiegawczych lub naprawczych.

11. Informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko

Gmina Dobrzyca położona jest w centralnej części województwa wielkopolskiego, w znacznej odległości od granic państwa, dlatego nie ma podstaw do prognozowania dalekosiężnych, transgranicznych oddziaływań na środowisko.

12. Podsumowanie, wnioski, zalecenia

Wszelkie inwestycje będące wynikiem ustaleń zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego powodują następstwa w środowisku i w krajobrazie, zróżnicowane pod względem: momentu zaistnienia, czasu ich trwania, odwracalności, prawdopodobieństwa wystąpienia, szkodliwości (lub korzyści), przestrzennego zasięgu zmian, przestrzennego rozkładu zanieczyszczeń. Prognoza wykonywana dla studium ma za zadanie określić wpływ realizacji jego ustaleń na środowisko przyrodnicze.

Projektowane zmiany przestrzenne w zmianie studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego dla wybranych terenów w gminie Dobrzyca nie powinny znacząco oddziaływać na środowisko przyrodnicze poza granicami opracowania. W związku z obowiązującymi wymogami w zakresie ochrony środowiska przyrodniczego przed zanieczyszczeniem i degradacją walorów przyrodniczo-krajobrazowych w ustaleniach zmiany studium zawarto warunki dotyczące:

- kształtowania ładu przestrzennego,
- ochrony środowiska i przyrody,
- powierzchni zabudowy,
- powierzchni terenu biologicznie czynnego,
- wielkości i charakteru nowych inwestycji,
- zaopatrzenia w media i inną infrastrukturę techniczną,
- zasady usuwania odpadów komunalnych, ścieków bytowych i przemysłowych, wód opadowych i roztopowych.

Przedstawione powyżej warunki zostały zawarte w zmianie studium poprzez m.in. poniższe

zasady:

- ustalenie podziału funkcjonalnego oraz zasad dotyczących lokalizacji odpowiednich rodzajów budynków,
- wyznaczenie terenu rolniczego i zieleni,
- ograniczenie lokalizacji przedsięwzięć zawsze znacząco oddziałujących na środowisko,
- określenie maksymalnej powierzchni zabudowy,
- określenie minimalnego udziału powierzchni terenu biologicznie czynnego,
- określenie maksymalnej wysokości i innych parametrów planowanych budynków,
- ustalenia dotyczące podłączenia do zbiorczych sieci infrastruktury technicznej (w tym kanalizacji sanitarnej i deszczowej),
- nakaz zagospodarowania odpadów zgodnie z przepisami odrębnymi, czyli z ustawą z dnia 14 grudnia 2012 r. *o odpadach* (Dz. U. z 2016 r. poz. 1987 z późn. zm.).

Zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego częściowo przeznacza dotychczasowe tereny niezabudowane (głównie rolnicze) pod zabudowę. Stwarza to dodatkowe wymagania dla realizacji inwestycji:

- realizacja nowych obiektów winna być prowadzona zgodnie z wytycznymi zawartymi w zmianie studium, zwłaszcza w zakresie ustalonych norm i parametrów zabudowy,
- inwestycje muszą spełniać wymogi ochrony środowiska,
- należy bezwzględnie wyegzekwować prawidłowe funkcjonowanie systemów technicznych obsługujących teren (zaopatrzenie w media, gospodarka wodno-ściekowa i odpadowa),
- energia cieplna powinna pochodzić z przyjaznych dla środowiska źródeł.

Podsumowując stwierdza się, że proponowane w projekcie zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego rozwiązania, dotyczące terenów położonych w gminie Dobrzyca, odnoszą się przede wszystkim do ukształtowania nowej zabudowy, albo zachowaniu części terenów niebudowlanych (w tym rolniczych). Należy założyć, że przy stosowaniu się do wyżej przedstawionych wytycznych prognozy, a także przy kontroli przez służby wojewódzkie i samorządowe prowadzonych inwestycji oraz przestrzeganiu zasad zagospodarowania wynikających z projektu zmiany studium, proponowane w niej zmiany sposobu zagospodarowania nie spowodują degradacji środowiska przyrodniczego.

Projekt zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego można więc uznać za zgodny z zasadami ochrony środowiska.

13. Streszczenie w języku niespecjalistycznym

Przepisy prawa wymagają sporządzenia prognozy oddziaływania na środowisko dla każdego studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, poza wyjątkami określonymi w odpowiednich ustawach.

Celem prognozy jest określenie jaki wpływ na środowisko będą miały poszczególne ustalenia zmiany studium. Prognoza uświadamia o wpływie planowania na przyrodę i ułatwia podejmowanie decyzji biorąc pod uwagę środowisko.

Prognoza została sporządzona w wersji pełnej według obowiązujących przepisów – przede wszystkim ustawy *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (Dz. U. z 2017 r. poz. 1405 z późn. zm.).

Strategiczną ocenę na środowisko, której częścią jest prognoza prowadzono równolegle z procedurą sporządzania zmiany studium. W celu oceny stanu środowiska przyrodniczego dokonano wizji terenowej i skorzystano z różnych dokumentów i danych charakteryzujących obszar opracowania (jak również jego stan środowiska).

Zmiana Studium obejmuje pięć wybranych obszarów w gminie Dobrzyca, oddzielnych przestrzennie. Położone są one w następujących obrębach geodezyjnych: Czarnuszka, Dobrzyca, Fabianów, Karminiek i Koźminiec. Część z nich jest niezabudowana, albo częściowo zabudowana. Na trzech obszarach znajdują się budynki. Doprowadzone są do nich podstawowe sieci infrastruktury technicznej. W przypadku pozostałych terenów – w większości przypadków podstawowe media znajdują się na sąsiednich terenach lub wzdłuż przyległej drogi publicznej. Na zdecydowanej większości terenów brak jest kanalizacji sanitarnej oraz deszczowej. Obszary opracowania znajdują się w bezpośrednim sąsiedztwie dróg publicznych lub w niedalekiej odległości od nich. Wszystkie obszary objęte są obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego. Zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, będąca przedmiotem prognozy została opracowana z uwzględnieniem obecnie obowiązującego Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Dobrzyca z późn. zm.

Gmina miejsko-wiejska Dobrzyca położona jest w województwie wielkopolskim, w powiecie pleszewskim. Przez gminę nie przebiegają żadne drogi krajowe lub wojewódzkie, natomiast znajduje się 17 dróg powiatowych. Najważniejsze z nich krzyżują się w mieście Dobrzyca. Przez gminę przebiega lokalny łącznik Transwielkopolskiej Trasy Rowerowej. Na terenie gminy mieszka prawie 8,5 tys. osób. Jej gęstość zaludnienia jest znacznie mniejsza od gęstości województwa i kraju. Gmina charakteryzuje się znaczną powierzchnią przeznaczoną pod rolnictwo oraz małą lesistością. Na jej terenie w południowo-wschodnim fragmencie znajdują obszary Natura 2000: Obszar specjalnej ochrony ptaków Dąbrowy Krotoszyńskie [PLB300007] oraz Obszar mający znaczenie dla Wspólnoty Uroczyska Płyty Krotoszyńskiej [PLH300002], a także Obszar Chronionego Krajobrazu Dąbrowy Krotoszyńskie Baszków-Rochy.

Obszar gminy jest całkowicie płaski zróżnicowany poprzez niewielkie doliny rzeczne. Głównymi rzekami są Lutynia oraz Patoka. Znajdują się również rzeki Orla oraz Trzebówka. Nie występują natomiast żadne jeziora ani większe zbiorniki wodne. Wyniki badań wskazują na średni i zły stan jakościowy wód powierzchniowych i podziemnych. Nie wykazano znacznych zanieczyszczeń powietrza atmosferycznego w przypadku większości pierwiastków lub związków chemicznych branych pod uwagę. W gminie nie badano żadnych odcinków dróg pod względem poziomów hałasu lub ruchu pojazdów.

Stan środowiska przyrodniczego na obszarach opracowania jest dobry. Mogą występować ewentualne zanieczyszczenia związane z gospodarką rolną lub z funkcjonowaniem istniejącej zabudowy, a także zanieczyszczenia wytworzone przez ruch samochodowy na przyległych drogach publicznych. Można się również spodziewać emisji zanieczyszczeń z sąsiednich terenów zurbanizowanych, jednak z powodu braku jakichkolwiek badań dotyczących jakości stanu środowiska na analizowanych obszarach oraz funkcjonowania powyższej zabudowy, nie można stwierdzić, jaki dokładnie mają one wpływ na obszary objęte zmianą Studium. Obszary opracowania są przeważnie płaskie, brak

jest na nich, a także w ich sąsiedztwie większych form terenu. Największe spadki terenów mogą dotyczyć miejsc lokalizacji zbiorników wodnych. Przez niektóre obszary zmiany studium lub w ich sąsiedztwie przepływają cieki wodne. Z tego powodu istotna będzie ochrona ich wód przed ewentualnymi zanieczyszczeniami. Na dwóch obszarach znajdują się zbiorniki wodne. Na pozostałych terenach brak jest jakichkolwiek form wód powierzchniowych. Na większości obszarów zmiany studium brak jest kanalizacji sanitarnej i deszczowej. Na obszarach zmiany studium zanieczyszczenia powietrza związane są przede wszystkim z ruchem samochodowym na przyległych drogach publicznych (w tym drogach powiatowych). Oprócz tego, zanieczyszczenie powietrza atmosferycznego może być zwiększone poprzez sąsiedztwo terenów zurbanizowanych, jednak brak jest jakichkolwiek badań dotyczących wpływu powyższych terenów na powietrze atmosferyczne sąsiadujących obszarów. Obszary objęte zmianą studium zlokalizowane są w bezpośrednim lub pośrednim sąsiedztwie dróg publicznych, w tym dróg powiatowych, które mogłyby być źródłem hałasu komunikacyjnego. Z powodu funkcjonowania istniejącej zabudowy oraz lokalizacji w sąsiedztwie terenów zurbanizowanych, źródłami hałasu mogłaby być działalność człowieka w istniejących zabudowaniach. Brak jest jednak jakichkolwiek badań odnośnie ich wpływu na klimat akustyczny okolicy.

Na wszystkich obszarach zmiany studium obowiązują miejscowe planu zagospodarowania przestrzennego. Funkcja w projekcie studium odpowiada, albo nawiązuje do tej, która obowiązuje w obecnie istniejącym planie. Dla pozostałych terenów następuje zmiana funkcji, w tym dla jednego z terenów jest to zmiana z funkcji niebudowlanej na budowlaną (w Czarnuszcze), a w jednym przypadku jest to zmiana z funkcji zabudowy usługowej na teren rolniczy i zieleni (w Koźmińcu). W przypadku terenu w Czarnuszcze, który został przeznaczony w projekcie zmiany studium pod teren rekreacyjno-sportowy, można się spodziewać negatywnego wpływu zmian w zagospodarowaniu przestrzennym, ze względu na to, że w obecnie obowiązującym planie był on przeznaczony pod zieleń oraz wody powierzchniowe.

Część terenów opracowania w wyniku uchwalenia planu zostanie przekształcona z użytkowania rolniczego lub nieużytkowanych gruntów na tereny budowlane. Największe przekształcenia będą dotyczyły terenu w Czarnuszcze, na którym obecnie znajduje się zbiornik wodny wraz z użytkami zielonymi, a przeznaczony jest w projekcie zmiany studium pod teren sportowo-rekreacyjny. Nie prognozuje się jednak wystąpienia znaczącego oddziaływania na obszarach zmiany studium.

Na obszarach zmiany studium nie zidentyfikowano znaczących problemów ochrony środowiska istotnych z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu. Część terenów to tereny rolnicze, albo zbiorniki wodne. Teren w Koźmińcu obejmuje grunty orne klasy IIIa. Grunty użytkowane rolniczo mogą generować zanieczyszczenia powstałe w wyniku gospodarki rolnej, natomiast te, które stanowią odłogi – nie powodują żadnych zanieczyszczeń. Na terenach, na których znajdują się budynki, istniejąca zabudowa nie jest w większości uciążliwa. Na sąsiadujących terenach w przeważającej części przypadków znajdują się drogi publiczne, w tym również drogi powiatowe, na których ruch samochodowy może powodować ewentualne zanieczyszczenia lub hałas. W sąsiedztwie niektórych obszarów znajdują się również inne tereny zabudowane, w tym przede wszystkim gospodarstwa rolne, ale także zakłady usługowe. Z powodu braku jakichkolwiek badań dotyczących jakości stanu środowiska na analizowanym obszarze oraz funkcjonowania zakładów nie można stwierdzić, jaki mają one wpływ na tereny sąsiednie. Obszar zmiany studium w Koźmińcu znajduje się w obrębie Obszaru Chronionego Krajobrazu Baszków-Rochy. Ze względu na obecne użytkowanie rolnicze na tym terenie, brak jest problemów ochrony środowiska dotyczących powyższej formy ochrony przyrody.

Skutki realizacji zmiany studium spowodują zniszczenie i degradację terenów niezabudowanych. Ze względu na małe obszary objęte opracowaniem, nie prognozuje się zablokowania potencjalnych korytarzy przemieszania się fauny. Pomimo zachowania odpowiednich wartości powierzchni biologicznie czynnej prognozuje się, że roślinność i zwierzęta typowe dla środowiska rolniczego lub zieleni naturalnej zostaną zniszczone i zastąpione przez zabudowę, która będzie uzupełniona zielenią urządzoną, synantropijną.

Nowe inwestycje, przy zachowanych wskazaniach i obwarowaniach zawartych w projekcie zmiany studium, nie powinny powodować zagrożenia dla zdrowia ludzi. Zmiana studium zakazuje lokalizacji przedsięwzięć zawsze znacząco oddziałujących na środowisko (z dopuszczeniem inwestycji celu publicznego). Główne zagrożenia bezpieczeństwa ludności i jej mienia mogą wynikać ze zdarzeń losowych (np. pożarów, awarii i wypadków) związanych głównie z funkcjonowaniem istniejącej lub przyszłej zabudowy, w tym przede wszystkim zakładów usługowych.

Przez niektóre obszary zmiany studium lub w ich sąsiedztwie przepływają ciekł wodne. Na dwóch obszarach zlokalizowane są również zbiorniki wodne. Nie istnieje bezpośrednie zagrożenie zanieczyszczenia ich wód w wyniku uchwalenia zmiany studium. Mimo to ewentualne zanieczyszczenia mogłyby spłynąć wraz z wodami opadowymi i roztopowymi do cieków wodnych lub zbiorników. Z uwagi na brak na pozostałych obszarach opracowania wód powierzchniowych, nie prognozuje się wystąpienia znaczącego wpływu skutków realizacji zmiany studium na ten element środowiska.

Odnosnie ochrony wód podziemnych, w zmianie studium ustalono dla terenów planowanej zabudowy docelowe odprowadzanie ścieków do projektowanej zbiorczej sieci kanalizacji sanitarnej z nakazem podczyszczenia ścieków przemysłowych i komunalnych, jeżeli nie odpowiadają one parametrom określonym w przepisach odrębnych.

Na niektórych zmiany studium mogą powstać zakłady usługowe oddziałujące na powietrze atmosferyczne. Ograniczono lokalizację przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko. Dodatkowo w granicach opracowania nakazano stosowanie do celów grzewczych i technologicznych paliw niskoemisyjnych z dopuszczeniem również odnawialnych źródeł energii.

W zmianie studium dopuszczono realizację zabudowy oraz utwardzeń na terenach, które dotychczas były w części niezagospodarowane, dlatego skutki realizacji zmiany studium wpłyną negatywnie na powierzchnię ziemi. Na terenie rolniczym i zieleni realizacja zabudowy została ograniczona, ale dopuszczono lokalizację niektórych rodzajów budynków odpowiednich dla przeznaczenia. Dopuszczono również realizację terenów komunikacji (w tym dróg). Na części obszarów była dopuszczona zabudowa zgodnie z obecnie obowiązującym planem, a na części terenów zakazano realizacji zabudowy.

W wyniku realizacji zmiany studium na części obszarów będzie możliwe lokalizowanie nowej zabudowy, natomiast w większości przypadków – przeznaczenie i zagospodarowanie odpowiada dotychczas obowiązującemu miejscowemu planowi lub istniejącym budynkom na danym terenie lub w sąsiedztwie. Na terenie rolniczym i zieleni – zachowuje się istniejący krajobraz, gdyż nie został on jeszcze zmieniony zgodnie z dotychczas obowiązującym miejscowym planem.

Proponowane zmiany mają charakter lokalny, dlatego brak jest istotnego wpływu na klimat.

Na żadnym z obszarów opracowania zmiany studium nie ma zewidencjonowanych złóż kopalin. Większość istniejących na obszarach opracowania gruntów niezabudowanych zostało przeznaczone na tereny budowlane, dlatego prognozuje się wystąpienie negatywnego oddziaływania na gleby. Z powodu jednak średniej i słabej jakości gleb oraz bardzo dużej ilości terenów przeznaczonych pod użytkowanie rolnicze w obrębie całej gminy, zmiana ta nie powinna wpłynąć znacząco na gospodarowanie przestrzenią rolniczą w skali lokalnej.

Na obszarze objętym zmianą Studium brak jest jakichkolwiek obiektów nieruchomości wpisanych do rejestru zabytków, albo ujętych w ewidencji zabytków. Na jednym z obszarów obowiązuje strefa ochrony konserwatorskiej układu urbanistycznego wraz z historyczną zabudową w Dobrzycy, a na wszystkich oprócz terenu w Koźmińcu – strefy ochrony stanowisk archeologicznych. Określono w zmianie Studium odpowiednie zasady ochrony w uzgodnieniu z właściwym miejscowo konserwatorem zabytków, co zminimalizuje negatywne oddziaływanie na tereny zabytkowe.

Nałożone wymagania kubaturowe, ogólnobudowlane oraz architektoniczne w stosunku do nowych obiektów budowlanych powinny pozwolić na uzyskanie ład przestrzennego. Przy zachowaniu zapisów zmiany studium oraz obowiązujących przepisów

budowlanych nie dojdzie do wzajemnego negatywnego oddziaływania projektowanej zabudowy.

W granicach zmiany studium nie występują żadne obszary Natura 2000, dlatego skutki jej realizacji nie będą wpływały na cele, przedmiot i integralność tych form ochrony przyrody.

W zmianie studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego wprowadzono następujące rozwiązania, mające na celu minimalizację negatywnych oddziaływań na środowisko: zakaz lokalizacji przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko (z dopuszczeniem inwestycji celu publicznego), ograniczenie powierzchni zabudowy dla terenów budowlanych, nakaz zachowania odpowiednich wartości powierzchni terenu biologicznie czynnego dla terenów budowlanych, wyznaczenie terenu rolniczego i zieleni, nakaz podłączenia do odpowiednich sieci infrastruktury technicznej (z wyjątkiem dopuszczeń określonych w zmianie studium), nakaz zachowania przepisów dotyczących jakości wód wprowadzanych do ziemi, stosowanie do celów grzewczych i technologicznych paliw niskoemisyjnych z dopuszczeniem odnawialnych źródeł energii, zagospodarowanie odpadów zgodnie z przepisami odrębnymi, czyli z ustawą z dnia 14 grudnia 2012 r. o *odpadach* (Dz. U. z 2016 r. poz. 1987 z późn. zm.). Nie wprowadza się dodatkowych rozwiązań mających na względzie cele, przedmiot ochrony oraz integralność obszarów Natura 2000.

Przedstawiono następujące dwa warianty alternatywne zagospodarowania przestrzennego:

- Wariant nr 1 – zaniechanie opracowywania zmiany studium,
- Wariant nr 2 – zwiększenie powierzchni zabudowy oraz ograniczenie powierzchni (inwestorski) terenu biologicznie czynnego.

Wykazano, że wariant 2. jest gorszy z punktu widzenia ochrony środowiska. Brak wpływu wariantów alternatywnych na obszary Natura 2000.

Zapisy zmiany studium dotyczące środowiska przyrodniczego pozwalają stwierdzić, że są one zgodne z przesłaniami dokumentów rangi ponadlokalnej.

Analiza skutków realizacji zmiany studium może się odbywać w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska, indywidualnych zamówień oraz przy okazji okresowego przeglądu rejestracji zmian w zagospodarowaniu przestrzennym przez gminę Dobrzyca. W prognozie zaproponowano częstotliwość przeprowadzania badań różnych elementów środowiska na obszarze objętym zmianą studium.

Skutki realizacji zmiany studium nie powodują oddziaływania na środowisko wykraczającego poza granice państwa.

Należy założyć, że przy stosowaniu się do przedstawionych wytycznych prognozy, a także przy kontroli przez służby wojewódzkie i samorządowe prowadzonych inwestycji oraz przestrzeganiu zasad zagospodarowania wynikających z projektu zmiany studium, proponowane zmiany sposobu zagospodarowania nie spowodują degradacji środowiska przyrodniczego oraz, że są zgodne z zasadami ochrony środowiska.

Załącznik. Położenie obszarów objętych zmianą studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Dobrzyca (na podstawie: Geoportal)

